12 పేజీలు అర్ధణా.

"నీకూనీవారు లేరూ నాకూ నావారు లేరూ పదరా పల్లెటూరు పోదము ఓ రైతుబిడ్డ!"

జమీన్ రైతు

లోకానికి అన్నం పెట్టేది నేను.

కండలేరు మలనుల మడి దున్నేది నేను. —రైతు

సంవత్సరం చందా రు 3 — పల్లెల్లో ప్రకటన లందించాలంటే ఇదే—

సంపుటము 9 | శుక్రవారము 27—5—38. - నెల్లూరు | సంచిక 20

అఖిలభారత కిసాను మహాసభ.

తృతీయ అఖిలభారత కిసానుసభ, బెంగాలులోని, తిప్పరా జిల్లాలోని, కొమిల్లాలో యీనెల 14, 15 తేదీలలో సమావేశమైనది. 13 వ తేదీన విషయ నిర్ణయసభ, అఖిలభారత కిసాను కమిటీ సమావేశములు జరిగినవి. 12 వ తేది సాయంత్రం అధ్యక్షులు, నాయకులను ఊరేగింపుగా, బ్రహ్మాండమగు పురస్కారము జరిగినది.

కిసానుసభల నూతన జ్యోతులు.

లక్నోలో ప్రథమ అఖిలభారత కిసాను కాంగ్రెసు సమావేశమగుటయే మహత్తరవిషయం. 1936 అక్టోబరులో మద్రాసునందు అఖిలభారత రైతుసేవకుల సభ జరిగినప్పుడు ఎప్పుడెప్పుడా కలగంటున్న రైతు కాంగ్రెస్ సమావేశమగుటా యనుకొనుచుంటే బీహారుకిసాను నాయకులట్టి అఖిలభారత కిసాను కాంగ్రెస్‌ను స్థాపించుట కిప్పట్లో పరిస్థితు లేర్పడలేదని కష్టముకొన్నారు. మద్రాసుసభ ధ్యేయమైన రెండేండ్లలోనే యూరపునుండి తిరిగివచ్చిన యువనాయకులు యొక్క ఉత్సాహ అ॥ భా॥ కిసాను సభను అవసరమంటూ పొంగెను. 1936 డిసెంబరులో, బెంగాలు, మొదలైన రాష్ట్రాలలో రైతుసేవకుల ముఖ్యులనేకులు బీహారు అలహాబాదు, కాశీ చేరుసరికి, కాంగ్రెసు సోషలిస్టునాయకులు, తమ్మందరితో కలిసి అ॥ భా॥ కి॥ సభజరుపవలెనో, లేకో నిర్ణయించాలంటే, వచ్చినంటిమి. అందులకే 1936 జనవరి 15 వ తేదీన, మీరటులో అ॥ భా॥ రైతుల సంఘ ప్రతినిధుల సభ జరుపబడెను. శ్రీయుత కమలా అధ్యక్షులు, నాగపూరు మిత్రులు, పి. వై. దేవ్ పాండే, కుల కార్మిక ప్రముఖుల సాయంపల్లలలో అ॥ భా॥ రై॥ కాంగ్రెసు జరుపనిర్ణయించబడెను. అప్పటిసభ అగత్యమా అను సందియము కల్గియుండిన బీహారు నాయకుల సహకారంతో శ్రీస్వామి సహజానంద అధ్యక్షతక్రింద అమహా

భగ్నప్రయత్నములు విఫలమగుట

—:o:—

బాధలలోనే రైతులు సభను జయప్రదముగ జరుపుట

—o—

ఆచార్య రంగాగారు.

త్రరమైన ప్రథమ అ॥ భా॥ కి॥ కాంగ్రెసు జరిగినది. ఆసమావేశము సాధ్యపడుటయు భారతీయ రాజకీయ మందిరొక గొప్ప యుగారంభము.

అ॥ భా॥ రై॥ మానిఫెస్టో

ఆసభయందే యీనాడు అన్ని రాష్ట్రములందు రైతులచే బలపరచబడుచున్న రైతుల కనీపుకోర్కెల ప్రణాళిక తయారుచేయబడినది. అప్పటికే యీనాడు ప్రాముఖ్యత వహించిన సెప్టెంబరు మొదటి తేది అ॥ భా॥ కిసాను దినంగా నిర్ణయించబడింది.

ఫైజ్‌పూర్ ద్వితీయ కాంగ్రెసు ఫైజ్‌పూర్‌లో ద్వితీయ కిసాన్ కాంగ్రెస్ సమావేశమగుసరికి జాతీయ కాంగ్రెస్ దృష్టిని అ॥ భా॥ కి॥ ఉద్యమము ఆకర్షించగలిగింది. మహారాష్ట్ర రైతు సోదరులు తమ 800 మైళ్ల యాత్రద్వారా 45000 మహారాష్ట్ర రైతుసోదర సోదరీమణులు సభికులు గారద్వి అద్వితీయ కాంగ్రెసుగా చరిత్రార్కుకెక్కెను. ప్రథమ కాంగ్రెసునకు ఇందులాల్ యాగ్నిక్, దత్తు మజుందార్, మాణిక్యచంద్ర ఎటుల నూతన భావ్యముల తోడ్పాటు కలిగించిరో అటులనే ద్వితీయ కాంగ్రెస్‌కు బాంగే, ధూమ్కాలే యుభాతి ప్రముఖులు నూతన కళలు కలిగించిరి.

ఈ 2 వ కిసాను కాంగ్రెసు ఫలితమే జాతీయ కాంగ్రెస్‌వారి వ్యవసాయ ప్రణాళికయందే రయితుల రాజకీయ ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వము ప్రస్ఫుటపరచబడినది.

కొమిల్లాను 45 ప్రకటన లేమరొక్కొన్నవి.

కొమిల్లా- ఏప్రాంత ఆరుసారులతో ఆడి ఆదవాంధ్ర పూరానే అయితే ప్రభుత్వము సభ జరుగనిమ్మనా, దత్తు మజుందారు, అకుల్ మాఖన్ సభ ఎర్పాట్లకై కొమిల్లా పోలీసుతోడనే 144 వ సెక్షను ప్రయోగ మొనర్చబడినదిగదా? ఓహో; సభ బహిష్కరింపబడినదా? మనమందరం రైతుల పోరాటానికి తయారు కావాలని పరస్పరంగా చెప్పుకొన్నాము. తయారయ్యే కల్లరిమి కలకత్తాకు చేరుసరికి 144 ప్రకటించిరని తెలిసింది. శాంతియుత వాతావరణముకై ప్రయత్నము కోరిన సమావేశ కర్తల విమర్శించుతూ ఆసభ కెవ్వరూ పోరాదంటూ అందరిమిత్రులైన శ్రీ సౌమ్యేంద్రనాథ టాగూర్ ప్రకటన మమ్మెదుర్కొనెను. స్వామిజీ, ఇందులాల్‌జీ, నేను రాజీపత్రాలని పరిశుద్ధించిరిమి సాధ్యమా?

కొమిల్లాకు చేరుచుండగనే ఎన్నెన్ని కలుషు! ముస్లింలీగు, కృషక్‌పార్టీ, కిసాన్ ప్రజాపార్టీ వారంతా 45 ప్రకటనలు చేశారట. మనసభ మహమ్మదీయుల కెదురట, వారిమతాన్ని ఎదిరించుటకట! జమీందార్ల కెదురువారిదట! కాంగ్రెసు మంత్రివలదట! కాంగ్రెసును ఎదిరించువారంతా ఈ సభను ఎదుర్కొనాలట! హిందువుల నాయకత్వమట! ఈ స్వామిజీ అశుద్ధి ఉద్యమ నాయకుడైన స్వామి శ్రద్ధానందుని శిష్యులట! మరెన్నో అపవాదులు.

తలలు పగులును. గలబా జరుగును.

మాకైలు యింకా రెండుగంటలకు జేరునగా "తలలు పగులును, రక్తప్రవాహము జరుగును" అను కాజీకాయంత అసురాల ప్రకటన ఆ కింద కొత్తరకపు అసురాలలో "అని అనుకుంటున్నారు." ఆను ప్రకటనతో కలకలమింత కాలం పంపబడినవి బస్తీయంతా అట్టుడికినట్లు ఉడికిపోయెను.

అకింగన్నదకంద వాలంటీర్లు అన్నికేరింగి ఆ 1000 మందిరైతు మిత్రులు తమప్రాణాలకైనా పరువుచేయక సేనవలె నిలచిరి. అటువలె దిక్కులనుండి పరికెట్లు స్వామిజీకిగురించి "కిసాను సభలు జిందాబాద్" అను కేకలు నేనుపరికి దూరదూరం గావున దీని వారికిగూడా ధైర్యము కలిగెను. క్రమంగా ఉత్సవమునకు 1000 మంది పాల్గొనిరి. ఇక వారికి పైరాష్ట్రలనుఫ్పవారేకేం! కలభాదేయువారికి! స్వామిజీకి అటునిటు వుండినన్ను, ఇందులాల్‌జీపై కరిలిదిసరక తగువారెవరు? ఇక స్వామిజీయా! యమ్మిదిసెరి భిక్షిత్యాయకు ఉంద్యెను. అయన చూచే అందరికీ హుషారు కల్పించెను.

తలలు పగిలినాయి! భూకంపనిరీకాయి! 14 వ తేదీ సాయంత్రం 6 గంటలకు సభ. పొద్దుట 10 యింటినుండి రైతులు ముస్లిం రైతులు గ్రామ గ్రామాలనుండి 20, 30, 40 మైళ్ళ నుండి వస్తూయుండిరి. రెండోట్ల వండలకొలది ముస్లింలీగు వాలంటీర్లు పికెటింగ్ చేయసాగిరి. రోడ్లపై పరుండిరి. తొలగిపోతున్న వారి కెదురించిరి. కర్రలతో మొదిరి. రాళ్ళతో తిట్టిరి ఎటులనో యున్నా ఆగకట్టించుకొని ఐక్యిక కదివచ్చినవారిని బజారులలో, హోటళ్లలో కట్టుకొని తన్నిరి, కొట్టిరి. మరెన్నోవిధాల హింసించిరి. పోలీసులు! అవాటులకే యీ తెరిలో జనము ఎదుర్కొనుటకై నిల్పలేని నిర్లక్ష్యము. తిరుగువారు సాగిస్తూయున్న "స్వరాజ్యము"ను తగ్గించలేదు సరిగదా హైగా పోలీసాలనాయకులు ఇంత జరుగుచున్నా రాష్ట్రీయ ప్రత్యేక రేఖాధిపాలియాలు పురస్కరించుకొని కాంగ్రెసు నాయకులు కిసానునాయకులకు సాయపడ్డరి. ఆ ప్రాంత చెందిన రాష్ట్ర కాంగ్రెసు పరిధాని కార్యదర్శి, అంతకపూర్వము స్థానిక కిసాను నాయకులైన శ్రీ అఖిలక్షిల్పాగా సభ యీన కిసానుసభకు సాయమొనర్చుటకు మాయ కలకత్తానుండి కాంగ్రెసువారెటుల కిసానుసభల కాడిపెదుర్కొనుటో మాదిరిచూపా ప్రకటన చేసిరి.

బాధల కంతులేని రైతులదే ఆసభ.

ఇన్ని బాధలేల కలిగినవి? బాధలలోనే యిండ్లు కట్టుకొన్న రైతులు సభకేమకొన్నప్పుడు మాత్రము బాధలు ఎదుర్కొనవా? 1931 లో బెంగుళూరు సభ కృష్ణాలో కమిటీ? 1933 పొన్నూరు సభ, 1934 నిడుబ్రోలు, పాలకాల్ సభలు 1935 రాజాంసభలు, 1936 తిరుపూరు సభలు, 1937 ఫైజ్‌పూరు సభ ఆసభ మరియొకటా? 14 వ తేదీ సాయంత్రానికి సభ స్వామిజీని సభకు

(ఆంధ్రత 2 పేజీ 1 వ కాలంలో చూడుడు.

ఉపోద్ఘాతము

క్రొత్తకొత్త, వాటిన్ని కాకులు మట్టుపెట్టుటకు తోపులలో అయిన్ని మర్రిచెట్లు, జొన్నచేల్ల కాగిన్ని ఇండియాలోనే కొంతట్టు, ఒక దబ్బైకా రాలు పోగ్గొనట్లు కూర్చుండెట్టిరి. అప్పటికి ఎవరి కలుపుగాచిరో! మరెవరి ధనాలు కాకో! ఎంతని వీపులుపగిలెనో! ఎన్ని పర్యా యాలు ఊరి ప్రచారగాలవ బిలిచో చివి యాటిమి కథన చేయుటమే పథాంగముయిట్లు చేశారి ప్రజలు సుంపులు, ప్రక్కన చేలయంది వీరు పథ్యాలు ఇలా కొన్నాయుండిరి. తోపల ఉంది కొమ్మలూండి ఒకే చీదారాను ధ్వనులు. దాంతో ఆపాటికి వీరుటకు ఆపజయం కలిగినది మరుజాము పర్ధ చేయుటకి తోపల 7000, వెంపల మరో 7000 మంది ఉండిరి. ఇంతిలో కొన్ని చేల మంతితో పవ్వని పతాకంతో వీరువాన వచ్చిరి. మాపక్కగాచే గంటసేపు గుంథాచేసిరి అయిపా పథతోవున్నవారు వెంపలవున్నవారు అటు తిరగ సైనాచేదు. అపాపకల వినలేదు. వారిక్రిద్దన్ని పథాధ్యమేనై, ఉపన్యాసములపైనే నిలిచెను బయట యొక్కొనియున్న "ఆల్లావో అక్బర్" అను కూకైవ యిగర్జుతోడన మహాకోలంలిని చేలోలది మహాత్ముపీము పైతుల హృదయాల కలతరహన చేసిదాయెను.

అదియే మన జయము.

కామిల్లా పాధించనటమే! చిహ్నాతో రాకీ పతాకలట్టున్న కాంగ్రెసు పెద్దలు సాధించలేని మహాత్ముపీయ హృదయ మార్పును సాధించినది. పైపైనున్న మితవాదుల మధ్య స్వాతంత్ర్య సాపాదిగా కొరకై జనసుమున్న యీ మతతత్వము రాకీ సంధానములతో మాకు పనిలేదు. ప్రకా మామాన్యపు నిత్య జీవితముతో సంబంధములేని బూటకాయి గుసగుసలు మమ్మానందింప కాలవు. మాకు కలసిన మా కిసానుల సంఘము మమ్మాకి స్థినుసది. పైతు కార్మిక రాజ్య సంపాదనా ప్రతిజ్ఞ మమ్మ కార్యరంగానికి పుట్టిల్పినది. కిసాను విద్యమమేసని యీ చేలకొలది చెంగాలు మహాత్ముపీము కిసానులియలు ప్రకటించుటకు అవ కాశంకలిపించిన యీ కొమిల్లా సభ భారతీయ స్వతంత్ర పోరాటమందు దివ్యజ్యోతిలా వెలుగు చుండును.

స్వామిజీ శంఖారావము.

ఈ మాడు మన కాంగ్రెసు రంగమందు రూపు కలిగిన భాగము ఎడ్డియాను పర్నీకు కూకిసాను సభ అస్మాయస్వామిజి. ఏని ఎటువైపను వాయక త్వము కట్టునది కాంగ్రెసు అపే మితవాదులకు చక్కని సమాధానమిచ్చినారు. పోరాటమును నిరాఘాటంగా అవశ్యంగా ధైర్యసాహసాలతో సాగించుమా ప్రజాసామాన్యపు పౌరహక్కుల రక్షించుకొనుచున్నంతవరకే కాంగ్రెసు ఖాయకర్తవ్యం నిర్వహించినారు. బ్రిటిషువారితో పా రాటికి పామాన్య ఆంక్షగత స్వరాజ్యము స్వదేశ ప్రభుత్వముతో రాటిపా కల్లగాదన్నారు వీపాడు పైతు కార్మిక రాజ్యస్థాపన చేయుట కడ్డంకులు కలిగించ పూనుకొంటుందో అపాడు యీ కాంగ్రెసు పైన్యము పూనుని పూర్తిచేసిరి. అందరికి వెందిన కాంగ్రెసును మంత్రులు జమీం దార్లు కోటీశ్వరులకై దుమ్ముచేయకుండా మాను కొనుటకు పైతుల పూనుకొందురవరి. అదియే యీనాటి జయమార్గము.

కనిగిరి అగ్నిప్రమాదము.

ఆగస్టు 16 వ తేదీ వుదయం సుమారు 11 గం॥ కనిగిరి పాతవూరిలో వూరంటికి దిప్పంటికొని సుమారు 600 యిండ్లు పూర్తిగా దగ్ధమైనవి. అనేక కుటుంబాలు పథ మైనవి.

కుటీరపరిశ్రమలు, వారిజనులు, తోపులు, దాని నీలు, పొగాకులు, పత్తిగింజలు, బట్టలు, వస్త్ర మలు, ధాన్యములు, వెండిబంగారువస్తువులు, 600 మంది బతుకులు పీదశేషుండి అవస్థపడుచున్నవి.

కందుకూరు మిస్టర్ సెక్రటరు కొరగాను టి. యి. మస్తర్ గారాంతిగాను భ్రమరిలో ట్యాంపుచేసి తిను మిప్పించితో పోలీసుస్టేషన్ యిన్స్పెక్టరు సుప్ర గారు, పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటు కాంగ్రెస్ నాయకులు కేసు పాద్యామయ్య, మహామ్మద్ మహ్మదుపాహేబు, మద్దకేమున్నగార్లు సహాయము కై కదంతీసుకొనిన యెండగా అగ్నిశోరుమికి ప్రయత్నించినను చల్లార్పించుకపోయిరి.

శ్రీయుత కిల్లా సెక్టరువారికి తక్షణమే ప్ర మాదమునుగూర్చి టెలిగ్రాము యిచ్చి దిస్ట్రిక్ సె క్టరువారు తమస్వగ్రామమునకు తండ్రికి జబ్బు వార్తవిని వెళ్ళిరి.

కనిగిరి తహశీలుదారు, సర్కిలాయిన్ స్పెక్టరు వి. మూసెకొండారెడ్డిగారు, పాచ్చామియ్య వగై రాలు బోమ్మస్కూలు, మిడిల్‌స్కూలు, హైస్కూలు వగైరాలను తెలించి ప్రస్తుతము ప్రజలకు తలదాచుకొనుటకు వసతి కలిగించిరి. కైస్వ లారీమొద పీపాలతో పీర్లుతెప్పించి తే 17 ది వివ్వంతా చల్లార్చిరి.

శ్రీయుత కిల్లా సెక్టరు భా॥ బహుమూర్ హుమాయూ॥ సాహెబుగారు తే 17 వచ్చేసి ప్రమాదపు స్థళములను తనికీచేసి అగ్నిఆర్పు నివారణకమిటీ యేర్పాటుచేసి వారుస్వంతిగా కొంతచందాచేసి వూరిలో వసూలు చేయించి పాయింత్రము వీరవారిని తాలూకా ఆఫీసులోనికి పిలిపించి వారికి ప్రస్తుతము భోజనముకొరకు కొం చెము పంచిపెట్టి గవర్నమెంటుగ్రాంటు రు 1500 లు, మహారు 2000 తాటిచెట్లున్నవి, 15,00,000 తాటియాకును పెప్పించి కమిటీద్వారా వీరలకు పంచిపెట్టులాగున యేర్పాటుచేసినారు.

తే 19 వ తేదీన నెల్లూరు ఉత్తరజిల్లాబోర్డు ప్రెసి డెంటు రావుసాహెబ్ పాణకా గోవిందరెడ్డి గారు యిక్కడికి విచ్చేసి తోర్డుతరపున 600 తాటి చెట్లను తాటిఆకును, కి చేపచెట్లను కమిటీవారి ద్వారా వీరలకు పంచిపెట్టవలసినదిగా వుత్తర్వు చేసిపోయినారు. వారు స్వంతముగాకొంత ద్రవ్య మును చందాచేసినారు.

కమిటీవారు చందాలవసూలుచేసి తగు సహా యము చేయుచున్నారు కనిగిరిలో యిటువంటి ప్రమాదము యిదివరకు జరిగివుండలేదని యీ వారిగ్రామ కాలమకావున యిండ్లు, ధాన్యము, బట్టలాలోసం అవస్థపడు వీరలకు సహాయము నిమిత్తము తమకు తోచిన ధనమును ఖజానాదార్ల అడ్రసునకు పంపుదుదని మిక్కిలిగా ప్రార్థించు చున్నాము.

—అగ్ని ఆపత్తు నివారణ కమిటి.

చోడవరంలో అగ్నిప్రమాదము.

తే 28 వ మధ్యాహ్నం 12½ గం॥లకు విశా ఖ పట్నంకు సంబంధించిన యీ గ్రామంలో 200 యిండ్లకుపైగా కాలినవి. ప్రమాదమేమినష్ట మేదు. ఈదారవంతులు బాధితులకు భోజన సదు పాయములు గావించిరి.

—యస్. మోహితి.

ఆంధ్రరాష్ట్రవిషయము

రాయబారము కూడదు.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు
సుభాసుబోసు అభిప్రాయము.

పరిస్థితము కాంగ్రెసువారు లెక్కచేయక బ్రిటి షువారు రాయబారముపోయి చిన్నచిన్న సంస్కర ణములు కొరకు అందోళన చేయుటకాదు.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమునుగూర్చి యు ప్రత్యేకముగ ఆంధ్రరాష్ట్రమునుగూర్చియు కాంగ్రెసువైఖరి యిదివరలో పనేకసార్లు చేసిన తీర్మానములందు వ్యక్తము చేయబడెను. కాని ప్ర స్తుతము కాంగ్రెసు కేంద్రప్రభుత్వమున అధికా రములేనిది యెటువల యీ తీర్మానముల సాధింప గలదో కాపు తోచుటలేదు. ప్రస్తుతము భా షా ప్రయుక్త రాష్ట్రవిధానము కయగల్గిన అందోళ నమాత్రమే. దానిలోని ప్రభుత్వము కార్యాచ రణకు గడంగునటుల చేయవచ్చును.

కాంగ్రెసు అనేక సంస్కరణములను గూర్చి తనవైఖరిని స్పష్టము చేసెను. బ్రిటిషుప్రభుత్వము స్వరాజ్యము వచ్చినదాకా ఆగియుండక వానిని చరణాలో పెట్టియుంచవచ్చును. కాని కాంగ్రెసు మాత్రము తన సభ్యులను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వద్దకు విజ్ఞప్తులతో పంపుటగాని, రాయబారము లను పంపుటగాని చాల ప్రమాదకరము.

కొద్దికొద్ది సంస్కరణములకొరకు రాయబార ముల పంపుట నా కిష్టములేదు. ఇట్టి విశాల భావ ముతో ఆలోచించినపుడు ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర ము కొరకు కాంగ్రెసు తన సభ్యులను ఇంగ్లాం డుకు రాయబార మోటుల పంపగలగునో లేనో మీమాంసపలదు.

ఆంధ్రుల కర్తవ్యము.

కాంగ్రెసుకు వలయు పధికారమురాగానే భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములను గూర్చిన తీర్మా నము వాచరణలోపెట్టునని ఆంధ్రదేశపు ప్రజలెదు కనుగొనవలెనో కాపు తోచుటలేదు. వెదు కాంగ్రెసుకు అధికారమండి ఆ తీర్మానమును ఆచరణలోపెట్టక పోయినయెడల ఆంధ్రులు తిప్ప కుండా కాంగ్రెసును నిందింపవచ్చును.

కాపు చెలికినంకవరకును ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర వాదికన్నా వెళకుండలేదను పాయభూతిలేదు ఆంధ్రులు తమ ఆందోళనమును పాగింపవచ్చును. అయితే అది యొక్కసూర్గనుని నిరుపయోగము. కాని ఇంగ్లండుకు రాయబారము పంపుట తగనిపని గా అనవసరమనుకూడ పాయభూతిప్రాయము. ఇదో అనవసరమనుకూడ పాయభూతిప్రాయము. ఇదో కిప వుండిపను లేకపోయినను అధికారము వచ్చి నపుడు కాంగ్రెసు తీర్మానమును ఆచరణలో పెట్టితీరును. ఈ లోపల ఆంధ్రులు తమ యవ్వనపు మాన్యత వ్యయంచేయుటయాను తగదు."

కనిగిరి తాలూకా గ్రామోద్యోగుల సంఘము.

20 వ తేదిన సైసంఘము కనిగిరిలో సమావేశమై క్రింది తీర్మానాలు గావించెను.

(1) జమీందారీ పరిపాలన గ్రామాలలో గ్రామాధికారులపై జమీందారుకు ఎట్టి అధికారము లేకుండా చేయవలెనియు

(2) జమీందారీ గ్రామోద్యోగులు అవా దిగా అనుభవించుచుండు సర్వీసు యినాములపై యేలాటి కరం విస్తులేకుండా ల్యాండు సెస్సులు మాత్రం వసూలు చేసుకొనవలసిందిగాను, చట్టరీత్యా జమీందారుకు యినాములపై ఏలాటి కర్తు వసూలు పాప్తుచేసుండా చేయవలసినదిగా జమీందారీ యజమాన్యాధికారులను కోర రుచున్నాము,

(3) స్థానికసంస్థల ఎన్నికలలో కారణములు లేకుండగా నిలువరాదను పుత్తర్వును రద్దుచేయ వలసిందియు,

(4) గ్రామోద్యోగులకు సెలవు కావలసివచ్చి నప్పుడు పనిచేసే ప్యానుయికారి బదిలీమీదనే సెలవు పెట్టవలయుననే నిబంధన రద్దుచేయవలె నియు,

(5) 19-5-38 తేదిన ఆదివారంపల్లె గ్రామ మునకు తూమాటి వెంకటప్పనాయుడు తాలూకా మేజస్ట్రేటు వారిరోడ్డులో భద్రపు సుస్తులతో వాహనంగా తిరుగుచుండగా హోజరై నందుకు మేజస్ట్రేటుగారు ప్రధానమంత్రిగారి ప్రకటనకు విరుద్ధముగా, తిరుగుచుండుటకు కారణం క్షుణ్ణంగా జరిపించకుండా విధించినందుకు మేజస్ట్రేటుగారి చర్యలను విరసించుచూ యిట్టివాదనయిట్టి నిరంకుశత్వము జరుగకుండా వారిని మందలించవలసిందిగా శ్రీ కలెక్టరుగారిని కోరవలసినట్లును,

(6) శ్రీ కా॥ వాగీశ్వరరావుగారి మరణమునకు సానుభూతి తెలుపుచును,

తీర్మానములు గావింపబడెను.

బి. శంకరయ్య
అధ్యక్షుడు.

గ్రామోద్యోగులకు ముఖ్యమగు
ప్రకటన.

కాలేజుకి వజీర్వచేసిపాంగారికి రచింప నగాయువులు వరీజాదరిని పుస్తకములు కలవు మాతిమాత్యా

ప్రచురణకర్తలు:—
B. L. N. & Co.,
ప్రొప్రైటరు:-కాలేమ్ని శేమమ్మగారు.
అరండేలుపేట్, గుంటూరు.
మకాం:- పైపుస్తకములు మరిచ్చుటకు దొరక్ కాలవు.

అటవీ పరిపాలన.

మంత్రులు చేయవలసిన సంస్కరణలు.

చేగిరెడ్డి బాలిరెడ్డిగారు.

కూపులు

ఇది 8 రకాలు (1) టింబరు కూపులు (2) బాయిమాపులు, 8 భ్యాయత్ కూపులు. కొన్ని కంపల ఎకరాలు, ఒక్కొకప కొట్టుటక్కై, వేయమిస్తారు. దానిశోయుండు పామాంతా D. F. O ప్రతి సంవత్సరమూ చేలంచేసి, పామ్మపవాజు రాను పేరట కంట్రాక్టుపు యిస్తాడు. కూపులోని చెట్లను, ఉద్యోగస్థులు మార్కుచేస్తారు అగ్గి మెంటు మరియు ఒప్పుకొని కంట్రాక్టును కొంటారు. కంట్రాక్టరు రైతుకంటే ఎక్కువ ధరచేమవ చూపను. ఈ వ్యాపారముంటేనూ, లాభమూ ఉనూ మాయిరొమను. నిర్ణీతమైన చెలుండవు ని మయముండదను. అగ్గిమెంటు మరియులు, ఫారెస్టు వుద్యోగుల లంచాలకు లోటులేకుండిన, అన్నియూ పరిపోవును, రైతు కష్టాలు, రెయిరికి కాబట్టి భ్యాయుల్ కూపుల నిర్మయించిన స్థలముల్, చెట్లన్నిటినీ చిన్నవి, పెద్దని అనా విచక్షణలేకుండా నరికేస్తారు. ఇది అటవీ సంపత్తును అరికట్టడ మీయగును. అవిధంగా, అన్నిటినీ, వరుసగా కొట్టుకొని వస్తారు. చెట్లు మొదలుమట్టూ కొమ్మలు పుట్టుక, అవి పెద్దనియ్యగుట యీ జాతిచెట్లల్లో దుస్సాధ్యము. చెట్లుకొట్టిన తర్వాత మండిగంధము మొదలు టాయిశేటుచెట్లను పెంచేవరు. ఆచెట్లును పామాన్యముగా పారపోసమైన జాతిచెట్లను యగుటచేత పెంపగవు. ఇవిధముగా ఫారెస్టు సబార్డినేట్లను చెట్లను పెంచమనడముచేత వారు తీసుకొను శ్రద్ధ కూడా అంతలోనేయుండును. ఫారెస్టు సబార్డినేట్లు, యీ అదవులపనిని గాక ముస్తులచేత బలవంతముగా చేయించుకొనుము. చెట్లను వాటిని తర్వాత ఆ ప్రదేశాన్ని మూత బ్లాకులక్రింద కట్టి వేస్తారు. వాటికేలాటికంచయుండదు. దురదృష్ట వశాత్తున వాటిలోనికి పశువులొల్లితే బండెలకొడ్డికి లోలి, కేసుపెట్టి కాంపౌండు చేయిస్తారు. యీ విధంగా ప్రతిసంవత్సరమూ, అడవినంటినీ కూపులకిచ్చి మూతబ్లాకులుచేసి పశువులను మేపుకొనుటకు పోటులేకుండా చేస్తారు. ఈ కష్టాలనుబట్టి పశుసంపత్తు యీరోజు దినదినానికి క్షీణిస్తుంది. కాబట్టి కూపుపద్ధతి రైతుకు అవాంఛనీయము, అపాయకరము. (ప్రభుత్వానికి Silvicultural and Sandal wood spropagation) అభివృద్ధిపొందుకున్నదా అంటే అదీలేదు. కూపుల చుట్టూ తీగ కంచె చేయుటవలన, రైతులు పశువులను కూడా అందచేయుటకు వీలగును. రైతులను, అనవసర ఖర్చులపాలు చేయకుండుట పాశ్చ్యమగును.

డిపోలు

పైకెత్తబడిన, కూపులలోని ఫలపాయమును (yield) బహుదేయు స్థలములకు డిపోయనిపేరు. కూపుపెట్టు స్థలములకు దూరముండవు. కొండలు, వాగులు అడ్డముండును. ఇటువంటి చోటులలో కేంద్ర మూరుమూలలనుండి, రైతులు, డిపోలు దగ్గరకువచ్చుట దుస్సాధ్యమైనపని. కొందరది, డిపోలు కొనుచేస్తారు. ఎక్కువ మొత్తిమకాబట్టి రేటు ధనికులలో కొంటారు. వీరలకు అంతబాటులో యుండదు. వీరరైతులు, దొక్కువ ధరచెట్టి కొనలేకాబట్టి, కంట్రాక్టర్లు రేటట్టూ పొగొ శాలలో పామాన్యు పొగించి, దొక్కువ యొక్కరంగాధము వచ్చునో అప్పుడు అమ్మకొంటారు. డిపోలు దూరముంగా యుండుటచేతనూ, ధరచెప్పక, యీకారణములచేత వీరు రైతులు యిబ్బందులు పడకేక, అడవులలోనుండి పామాన్యు, ఫర్నీచరుకు వీలుగా కొట్టబడిన అరుదైన చెట్టును. ఉద్యోగులకంటుబడితే లంచమో, కాండ్రో, కప్పుండికారు. కనుక, ప్రభుత్వము వారు, రైతుజీవనాన్ని గుర్తించి, డిపోపద్ధతిని ఎద్దుచేసి, దూరతరాచార్లనై అడవులనుండి పామాన్యు ఫర్నీచరా కొమ్ముకొనుటకు ఉత్తర్వులు పంపించాలి.

రిజర్వులు

ఈ రిజర్వులు ప్రజలకు చాలకంటకంగా యున్నవి. ప్రత్యేకంగా, కాయలసీమ పాంతాల్లో భూవైశాల్యము తిక్కువ. భూమి అంతయూ కొండలచేత, గుట్టలచేత ఆక్రమింపబడియున్నది. మిగిలిన కొద్దిభూములు, చాల్లమయమైనవా, పాడికొట్టియైనవా, రిజర్వులైనవరకూ, బెత్తెడు వృథాపోనివ్వకుండా సాగుచేస్తారు కాబట్టి రిజర్వులైన పట్టాభూములను అనుకొనియుండును. పిదప్పము చేయుము, యెద్దుల మీదుకొనవలెనన్న, రిజర్వులో అడుగు పెట్టగలని వచ్చును. పెట్టితే కేసు. ఈవిధంగా బాధలు పడుచున్నారు రైతులు. ఒకప్పుగారిమములో జరిగిన విషయాలు స్వంతంగా విచారించినవాడ. (1) చేను గట్టువయున్న స్వంతచెట్టును, ఆరుకు అడ్డమువచ్చిందని, రైతువుకగా, అచెట్టుకొమ్మ కొనుట రిజర్వులోనికిపడగా, కేసుపెట్టి జరిమానా విధించిచారట. ఫారెస్టు సబార్డినేటుకాదు కాడి గట్టుదగ్గర రైతును బూతాల్లు పట్టించిచా, అని ప్రగల్భాలుకొట్టి, కాల్లుపట్టించుకోలేకపోయి కేసు పెట్టి జుల్మానా చేయించినాడు. ఏమి యీ ఫారెస్టు వుద్యోగుల దౌష్ట్యం రైతుల దైన్యస్థితి.

ఇంకొకటి:— రిజర్వులోని కొన్ని చెట్లు కొమ్మలు, పట్టాభూములలోనికి, పెరిగియుంటి, మున్నపుడు యెద్దులు ఇడ్డముగాగా, నరికేటు వానిపై కేసు కాంపౌండు జుల్మానా, ఇటువంటి వానిని వాకుగా తీసికొని ఉద్యోగస్థులు, లంచాలు దండిగా లాగుతారు. ఈవారిర కృత్యములకుండి, రైతును తిప్పించవలెనన్న, రిజర్వు రైతును, పట్టాభూములనుండి, మూడుమైళ్లదూరమునకు యెత్తివేయాలి. కొన్ని గ్రామాలకు గ్రామ సమీపమ చాటిన కొద్దిభూములలోనే రిజర్వులైనయుండును. రిజర్వులలో బండ్లదారులుకూడా వలవు.

నీటివనరులు.

రిజర్వు అడవులలో, పశువులకు నీరు త్రాగుటకు పూర్వమెప్పుడో కట్టిన కుంటలు చెరువులున్నవి. పురాతనపు కట్టలు కాబట్టి కొన్ని చెరువులకు కట్టలు తెగిపోయినవి. అలాగులు వుండవు. కారణములచేత, నీరు నిలకాలమవుండుట వీలులేదు. అట్టి చెరువులను, రిపేరుచేయించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకోరేరు. కొన్ని చోటుల, కొళ్లులకు, తొమ్మను, ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు, ప్రతిచోటా, బాంక్షకొడుతున్నారు. ఇది పనికాయించియుండుటకు ఎందువలనమో కాని యీ పద్ధతిమచాలదు. అచెరువులను, రిపేరు చేయించి, పశువులకేర్పరిచి, పెంపొందించాలి.

పర్మిట్లు.

ఈపర్మిట్లు యిచ్చుపద్ధతి, బంకొండిరకాలి వలవాలను భూస్వామి మంచిమ రచాకార్లిచ్చు టకు, కొంతమొత్తంమీద కంట్రాక్టుకు యిచ్చే వాను కొంపలి కొంతకాలమూ వరకూ, కమినక్ నూర, కుటుంబాలను, పెంచుకొనేవాను. ఇప్పుడిది యంతయూమాని, పర్మిట్లిచ్చుటకు ఫారెస్టర్లకే నియమించారు అవుద్యోగులు దొప్పుడో, తమ ఇష్టమువచ్చినపుడు వస్తుటాను ఇంతేసాలు, చెరువులయిపోయి పర్మిట్లు, తీసికొనుటకు 1, 2 రోజు లాలస్యమయినా, పశువుల బండెలతోటి చుట్టుపోయిన కొట్టుకే, క్రొత్తలు దొంగోస్తారు. కూలుల దొంగోస్తారు, కూలుల దొంగోస్తారు, పుద్యోగులదగ్గరకెళ్లి కొమ్మలు అంగీకరించా, పశువుల రిజర్వులోనికి పోలుడదం. గుంపచ్చగాస్తు, ఆకొల్లివగోళ్ళు, పుద్యోగి హెడ్ క్వార్టర్సు ఉండు కొంత కొంత దూరముండియాడా పనియుండని వివరంచేస్తారు. కొన్ని ఖరీల చేయుండి కొంత నిన్నహోయుండినచో యీటి కొర్యాన్నాకే, ఉద్యోగి గ్రామానికి వచ్చినపుడు దగ్గరదల్చుకొన పోరమ్మకూడా. కాబట్టి ఉద్యోగి గ్రామానికిరచ్చుటకు పూర్వమ 15 రోజులప్పుడు టాంటాంచ్చారా, గ్రామస్థులకు తెలియజేచ్చాతి అడేకారుండా, సంవత్సరములో పుల్లరిఎప్పుడు కట్టివా, ఆనిర్ణీతమైన కాలానికే చెల్లుబడియయి యుండి వా, చెల్లించినప్పటినుంచి సుమారు సంవత్సరమునకు పెట్టింపరు ఆటువంటప్పుడు కొంచెము ఆలస్యంగా చెల్లించిన పశువులబండెకు తోలుచెందులకూ గాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య చిహ్నలికేకూ కాగ, సంవత్సరములో యెప్పుడు పర్మిటుపొందినాపరేని బండెకు పెట్టరాదు రైతులు నవశ్యకమునుబడ గొడ్డులకు, వాచర్లకు, పర్మిట్లుయిచ్చేవారుని దబ్బిస్తుంది. వాడు దానిని దిగమింగి, రోజులుగడిపి, [illegible] చెల్చియిచ్చే వైపార్టీ వారొచ్చేనంతగా, పశువులను రిజర్వులోనికి పోనూడదని సమాచారము చెబ్బతారు ఆశోకసందర్భాల్లో యాడేట్లు ప్రభుత్వానికి చెల్లించడంలేదు.

లండనున గొప్పవైద్యులు సంగీతము వినుటవల్ల గాన్ని జబ్బులు తగ్గుదనని శుర్తించి యీచికిత్సను గావించుచున్నారు.

* * *

పుల్లరి.

పుల్లరి కూడాదో తక్కిందాడ, పంటోమకు, ఆటవీ నిబంధనలకు, పడనివచ్చినపుడు, పుల్లరి దబ్బు, లంచాలడ్రీదకో, కాంపాండుఫీజుల డ్రీదకో, వెల్లించాల్సి వుంటుంది.

అడవుల విభజన.

కర్నూలు జిల్లాలో అడవులను మూడు భాగాలుగా యిచ్చారు, పవుర్, వెస్టు విభజించారు. ఈ మూడు భాగాల అడవులు, కొన్ని గ్రామములకు మట్టుపట్టుకోయున్నవి. ఒక భాగములో పుల్లరి కట్టిన అదేభాగములో మేయువలసిన కాకాని, ఎటువంటి పరిస్థితులలోనైనా, ప్రక్కనయుండు రెండవభాగములోనికి పోరాదు. ఎలాగే కేసు. పాడి చెనిన, రైతు 2,3 భాగాల్లో పుల్లరి కట్టాలని కన్నుల్లని. దీనిలవ రైతు పుల్లరి దిగ్గించు లాభాన్ని విచారించలేకపోవ్వాడు కాబట్టి ఒకచో పుల్లరి కట్టితే, అదిచిలో తూమ్మ, పడమర యను భాగ విభేదములు లేకుండా పశువులను మేపుకోనవాలి.

సాగుకుపాయిఖాయైన భూములు.

రిజర్వు అడవులల్లో పారవంతమై సాగుకుపాయిఖాయైన భూములు, లక్షల యెకరాలు నిరుపయోగంగా పడియుంది. ఈ విషయంలో కర్నూలు జిల్లా కలెక్టరుగారు, కంగరం తాలూకా లోని యిటువంటి భూములను సాగుచేయాలని అభిప్రాయపడ్డారు. వారి సంగులకు అభినందించి చాలి ఇంకా యిటువంటివి చాలాయున్నవి. కంగరం తాలూకా, కాకర్లగ్రామం దగ్గర సాలనరి పాయలో 100 ఎకరాలు మాగుటూరుదగ్గర చిన్న డొక్కు, కొత్తగుంట మడుగులో 500 ఎ॥ భూములున్నవి. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వచ్చుటకు ముందు ఆ భూములను సాగుచేసుకొను యిండెడి వారు రుద్రాపురందగ్గర ఎర్రకొండ మొదలైన 8 బ్లాకులలో 100 ఎకరములు ఈ ఎక్కట్టు చెరువుకుగర 700 యకరాలు వుంది. వీటన్నిటినీ యిప్పుడు రిజర్వులో కట్టివేశారు. ఈ భూములను వీరరైతులకు, అమ్ముకొనే హక్కులేకుండా పాగుచేయాలి.

నమ్మకమైన నగల వర్తకులు

గుండాల వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు

చిన్న బజారు, నెల్లూరు.

బంగారు మొదినగలు విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. లేనిచో ఆర్డరు ప్రకారం తయారుచేసి యివ్వబడును. విలువగల కమలములతో నగలు తయారుచేసి యివ్వబడును.

మంచి హోటలు

లక్కడబాబూ

నెల్లూరు ట్రంకురోడ్డులో నల్లపరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి భవనంలో—

"కోమలవిలాస్" అనేహోటల్ అన్నివిధాలా

సౌకర్యంగా - సంపదగా- ఆరోగ్యంగా ఉంటుందని

విజ్ఞాపనచేయుచున్నారు.

—తిరోవేంకటకుటుంబీకులు

భోజనం
ఫలాహారాలు

ఆదరం- వినయం- విశేషములేలుగూడా అక్కడ ఉన్నవని వ్యాజ్ఞాపనలేం—

"ఈశ్వరుని యిచ్ఛ— ఆజ్ఞ లేందే ఒక చీమకూడ చిటుక్కుమని కుట్టను ... గడ్డిపూసకూడ కదలదు ... చివరికి ఒక ఆకుకూడ అల్లాడదు.

అంతేకాదు మనుష్యుడుకూడ బ్రతికి లేడు. అది విశ్వాసము. నమ్మిక - నమ్మకంతోనే మనుష్యుడు బ్రతికేడు" అని లోకోత్తరపురుషుడు గాంధిమహాత్ముడు అన్నాడు.

* * *

ఒకనాడు ఇస్లామియా కాలేజి ప్రొఫెసర్ (పెషావర్) దేవుడున్నాడా లేడా అనే క్లిష్ట సమస్యతో గాంధిగారి దగ్గరికి వచ్చారు.

వచ్చి రావడంతోనే "గాంధిగారు! వారు ఒక్కడికీ కాదు చాలమందికి దేవుడున్నాడా? అనే ప్రశ్న విడిపిస్తూ ఆదరబాధగా అనిపిస్తూంది... యీబాధాబాధా ప్రశ్నకు జవాబిస్తూ నాకు నోటిపెన్ను తొలగించండి... నాయొక్కహృదయ శుభ్రం చెయ్యండి బాపూజీ అని అడిగారు.

అసలు దేవుడున్నాడా? లేడా? అనే ప్రశ్నకు జవాబు ఏమిటి? మానవజాతి... నమ్మకానికి ఆధారం ఏమిటి?

గాంధీకి ఆ నమ్మకం వుందా?

అది గాంధీగారికి వుందని తెలుసా ఆ అపామికి? ఎట్లా తెలుసు?

అతని అనుభవం ఏమిటి?

ఆనే ఆలోచనల్లో పడ్డారు గాంధిగారి అంతరంగికులు మహా దేశభక్తులు.

అదంతా తెలుసుకున్న గాంధిబాపు "దాన్ని తర్కించడానికి అది విషయం కాదు" వాదించ తీసివేశారు అన్నారు.

కాని ఒక్కటి చెప్పారు ప్రొఫెసరు ... [illegible] ... పురుషుడు గాంధిదేవుడు.

అంతేకాదు బాబు,

"నీవు నా నోటితో చేసిన సాధ్యం ... కానీ నన్ను నింపలేవు... నేను బాడును. కాని దేవుడి మీద ఆపాదం చంపుతుంది. అసలు అప్పుడు నేనే చస్తాను. అయితే అలాంటి దానిని నీవు మాఫీ చేసి... అను మాధ్యవిశ్వాసం అంటించావు కాని అది నేను గట్టిగా ఒప్పుకుంటాను దాన్ని ఎలిగింపజేసుకుంటాను. నేను చిన్నప్పటినుండి కూడా నా మోహ్యంలో సేవాన్ని అపాయంలో అపదలో వున్నప్పుడు" అని నోటినుండి మే శెలవిచ్చింది.

"అయితే మాఫీ కైన విశ్వాసం అవసరం అంటారా? అదేనా మీ తెలుపు?" అన్నాడు. అది అవసరమే రక్షణకే— నా నమ్మకానికి మహాత్ము వచనం.

అంతర్వాణి.

[illegible] ... 21 [illegible] ... (ప్రాయోపవాసం) అని [illegible] ... కాని దానికి కారణం చెప్పలేను.

అయితే ఆ [illegible] నా గుండె [illegible].

"అంతర్వాణి పేరణే భగవంతుడు"

బలవత్తరమైన దౌర్జన్య విధానంకంటె దౌర్జన్య రాహిత్యమే మహత్తరమైంది

నా యుద్ధ పశుబలము ఎప్పటికినీ నిరాయుధుల అహింసాశక్తిని జయింప జాలదు.

భగవద్భక్తుడు నిర్భీతి కాయుడు.

—గాంధీ.

కాని ఆనాడు అర్ధరాత్రి ఒక వెలుగుతో ఒక వాణి శెవి చెప్పింది "వుపవాసం చెయ్యి" అని. "ఎన్నిదినాలు" అని అడిగాను.

21 దినాలు అని జవాబు.

అదుకు అప్పట్లో నామనసు సర్వసిద్ధంగా లేదు... అయినప్పటికీ కూడా వుంది

కాని మరునాడు చూస్తే దేశమంతా ఒక కదలిక— చలనంతో నిండిపోయింది. బ్రిటిషు గవర్నమెంటు గడగడ వణికిపోయింది. అధర్మ దేవత పారిపోయింది. అదంతా భగవద్ప్రేరణ శక్తియే, అంతర్వాణి మహాత్మ్యం. ఒక్కమాట వినండి నేనేమిచేసినా నామనసు ప్రేరణమీదనే నా చిత్తానుసారం చెప్తాను ఆచరిస్తాను.

నేనొక నాలోవున్న అంతర్వాణి, ప్రేరణ ప్రోత్సాహంవల్ల కార్యంలో దూకుతాను.

ఆ అంతర్వాణినే దేవుడంటాను.

* * *

ఇంకోనిదర్శనం, అనుభవం తెల్పుతాను వినండి—

దేవుడున్నాడు అనడానికి 1930 లో దండీ సత్యాగ్రహసమరం స్మరించండి. ఉప్పుపన్ను చట్టాన్ని ఎలా బద్దలు కొట్టామో—

అది ఎంతవరకు తీసికొని పోయిందో—

ఎలా పరిణమించిందో నేను అది తలపెట్టినప్పుడు అందుకు కారణంకూడా ఆధారంలేదు. (నాలోవున్న యిన్స్టింక్టు కారణం.)

నేను దండిమార్చి అనగానే నా దగ్గరవున్న పండితో మోతీలాల్ జీ యింకా యితర నేస్తులు ఏమిచేయడానికి తోచక చేతులు నలుపుకొంటూ కూర్చున్నారు. చూడడం మొదలు పెట్టారు— అంతోశన పడ్డారు. అప్పుడు నేనేమి వాళ్లకు చెప్పలేదు— అప్పట్లో నాకుమట్టుకు నాకేమి తెలియదు దాన్నిగూర్చి— ఏమిచేయవలసింది కూడా. అంతట్లో ఒక అగ్నిజ్వాలలా విసిరింది. దేశమంతా ప్రాకి మార్మోగింది. ఆ చివరనుండి యీ చివరవరకు ఒక వూపు వూపింది. అంటే ఆసేతు హిమాచల పర్యంతం ఒక కదలిక వారధ్య కలిగించింది అన్నమాట. సంక్షోభం పుట్టించింది. అది మీకు తెలిసిందేగా! అది భగవత్ప్రేరణ అనుకుంటాను. ఇంకో సంగతివుంది. అదినా చివరిదా అంటే 1919 ఏప్రెల్ 6 న వుపవాసం— ప్రార్థన దినంగా ప్రకటించాను. ఆ నిర్ణయం కూడా ఆ సంగతే తలపెట్టలేదు.

కాని ఆసంగతిగూర్చి నేనొక కలకన్నాను. అంతే— కాని,

1930 లో ఒక వాణిగాని దివ్యదృష్టిగాని చెప్పలేదు.

తరువాత దాన్నిగూర్చిన ఆలోచించవలసి యుంది తలపోసాను. తరువాత నీ అర్. తో దేశమంతటా ప్రకటన చేసాము నిరసనకేను. ప్రార్థన సల్పమని.

తరువాత మీకు తెలుసును ఎంత అద్భుతంగా బాధ్యతతో ఈ కార్యం దేశమంతటా జయప్రదమైందో.

* * *

దౌర్జన్య రాహిత్యం.

ఇప్పుడైనా గాంధిగారు అప్పుడప్పుడు వుపవాసాలు యివ్వడం ఒప్పుకోటాడు.

అందులో గవర్నమెంటువారు ప్యాకెట్టు వుపవాసాలు గాంధిగార్నుంచి పొందాలంటే మహోజ్వలమే! అనిపించది

కాని "ఇస్లామియా కాలేజి విద్యార్థులనుండి ఎడ్వర్డ్సు కాలేజి (పెషావరు)నుండి గాని వుపవాసం యివ్వాలని కోరితే అంత అవకాశంగా వున్నా గాంధివ్రతయం ఏమాత్రం కాని చెప్పలేదు. ఒక హిందూముస్లిం సఖ్యతగూర్చి చర్చిద్దాము.

దానిగూర్చి మహాత్మాగాంధి జవాబిస్తూ యిప్పుడు హిందూ ముస్లిం సమస్యవచ్చింది. ఆ గొప్పసమస్య పరిష్కారం కొరకు భవిష్యత్ లో ఏమిచేయాలి ఆ చేయవలసింది భావి యువకుల శ్రేణిపై ఆధారపడివుంది. ఆది ముఖ్యసమస్య. మనం దీనిని మనవాళ్లం ఎవ్వరున్నాం. పెద్దన్న తలచుకోలేకున్నాం. కనుక ఆఖారుమాత్రా యువకుల భుజస్కంధాలపైన పడ వేయాలి. అదుకనే వాళ్లే మొయ్యాలి, వాళ్లే తీర్చాలి ఆ మోయబరువు.

అది ఎలాతీరుస్తావు? ఖాన్ దయాలేని (దౌర్జన్యరాహిత్యం) వల్ల— ఖాన్ సాహేబ్ సేవాకార్యం వల్ల.

* * *

అంతకుముందు కూడా మహాత్ముడు హిందూ ముస్లిం సఖ్యతకోసంకూడా లేని తీవ్రావేదన పెల్లడించాడు. ఆ సఖ్యత స్వరాజ్య సౌధ సోపానపునాదికి వరులే చేయవు సర్వసాధారణమనికూడా హిందూనాయకులు వ్యక్తపరచారు. మొన్న జిన్నా గాంధి సంప్రదింపుల్లో అది కేవలం అంతరంగికమయినది. అది నాలోనుండి వచ్చింది. అని వ్రాసాడు మహాత్ముడు. ప్రతిది అర్థబలంతో నన్ను తానే పరీక్షించుకొని ప్రేరేపిస్తూ ఆంతరంగికంగా నంటాడు మొదటి.

నేను ఏలాంటి ప్రాతినిధిత్వ రూపముతో గాక ప్రతినిధిన్నాళ్లు హిందూ ముస్లిమ్ సమైక్యార్థము పాటుపడిన దానుగనికే నే నీవిషయం తర్క్రిస్తాను.

ఈ రెండు సంఘములవారికి సఖ్యను గూర్చాలని నిన్నప్పటినుంచి వున్నకోరిక.

ముస్లిములలో పూజ్యులు కొందరు నాకుమిత్రులు.

ఒక పూజ్యురాలు కుమారితరహా నన్ను ఎంతో భక్తితో చూస్తూ హిందూ ముస్లిమ్ ఏకతకు ప్రతీకవుంది. అందుకై ఆమె తన ప్రాణాన్ని సయితం పందెమోసంతో వియ్యకి సిద్ధంగావుంది.

హిందూ ముస్లిమ్ సామరస్య సిద్ధికి ఏమాత్రం అవకాశమున్నా పాటుపడతాను. పూరుకోను.

భగవద్విధానములు అనపగాహములు కాని యీ యిరువురికీ ఎంతమాత్రము తెలియరాని తీయని భగవానుడు తన సంకల్పం నెరవేర్చుకొనునేమో!

ఇరువాగుల వారికీ మర్యాద అయ్యే విధాన గతి ప్రోత్సహాపుగేమో!

అట్టి ఆశేమిత్రోనే మనసమాగమము దానినే ప్రతీక్షించుచున్నాను.

కాని,

ఈ సంప్రదింపు జరపటానికి నాకేలాటి ప్రాతినిధ్యం కారముకేదు... కాంగ్రెసు ముస్లిమ్లీగు సభాపతులమధ్య అలాంటిది పొసగాలి. పొసగవలె

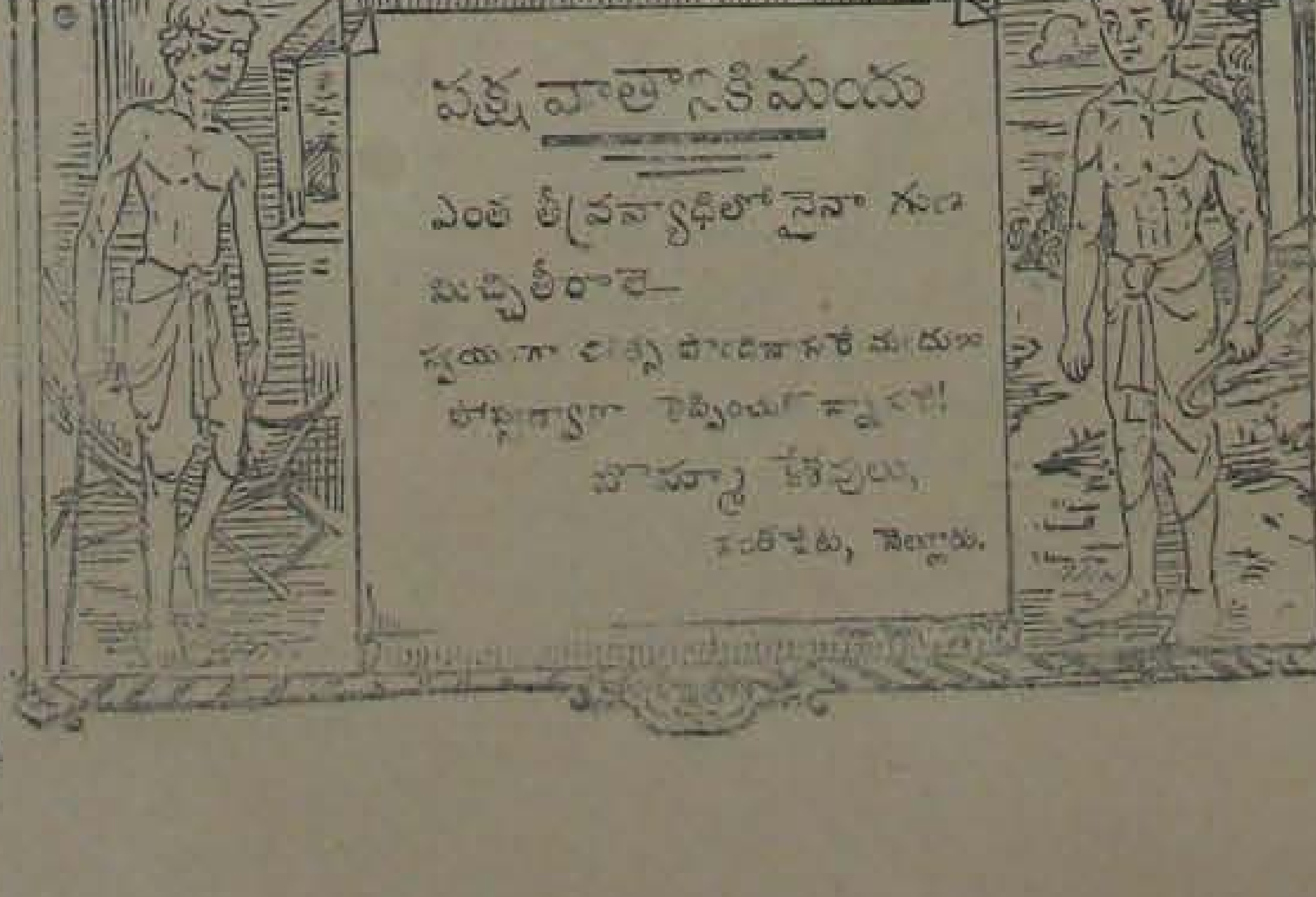
కాని,

యీ హిందూ ప్రాణం పోయి వాయి లేక పడి యున్న కోటానుకోట్ల ప్రాణులు క్రియమూలాని నివృత్తమయి యీ యిరువురికీ పరస్పరం ఉభయ పక్షాలకు (ప్రపొంచిపడువ అవశ్య, క్షేమస్కందాలపై సైన పరంపార్యాలు ఉత్కంఠతో పార్థిస్తూ నాకు అన్నారు.

(ప్రతిక్ష భగవద్ప్రేరణ మీదనే జరుగును యానార్థము.

* * *

తిరిగి వచ్చే 11-వ పేజీ చూడుడు.

24 తేది భువంతూరు గ్రామమున గాంధీ పేటలో హాళ్ గారి వాటికిపోయి ప్రక్కనున్న చైన రైతుమహాసభ జరిగినది. శ్రీయుత ఆచార్య రంగాగారధ్యక్షత వహించిరి. "జమీన్ రైతుపత్రికా" సంపాదకులగు శ్రీ యన్. వెంక ట్రామానాయుడుగారు ప్రారంభోపన్యాసము గావించిరి. శ్రీమతి భారతీరంగాగారు పతాకోత్సవము గావించిరి. భారతీదేవిగారు జాతీయ పతాకముతో పాటు జమీన్ రైతుల పతాకమును యెత్తిరెండూ కూడ యెగురవేసి పతాకోత్సవము యొక్క యావశ్యకతనుగూర్చియు పతాకలక్షణములందు వాటి గౌరవమునుగూర్చియు ఉపన్యసించిరి.

శ్రీ వెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు తమ ప్రారంభోపన్యాసమున జమీందారులకును రైతులకునుగల సంబంధమును గూర్చియు, జమీందారులు రైతులయెడ ప్రవర్తించు విధమునుగూర్చియు ఖండించుచూ మాటలాడిరి.

రంగాగారి అధ్యక్షోపన్యాసము.

క్షామపీడిత రాయలసీమ

"దుర్భర క్షామములచే పీడింపబడుచున్న రాయలసీమవాసుల కష్టముల గట్టెక్కించి తినుటకు కడుపునిండా యన్నమును కలుగజేయుటకు తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు ఒక్కటియే చాలును. ఈ తుంగభద్రా ప్రాజెక్టును తలపెట్టి నేటికి సంవత్సరములైనది. అంతలోపుగ తొమ్మిదిమారులు క్షామదేవత రాయలసీమయందు తాండవమాడినది. జనులు 'అన్నమో రామచంద్రా'యని అల్లాడినది యూ పశువులు మేతలేక చచ్చినదియు మనము గ్రహింపక జ్ఞాపకముంచుకొన్నాము. కాబట్టి యీ విషయమై మంత్రులు తగు శ్రద్ధగైకొని ప్రయత్నించుదురనియే నాకోరిక.

ఫామిన్ కోడు

ఫామిన్ కోడును సవరించుటకు కమిటీని నిర్మించినందుకు చాలసంతోషము. ఇప్పుడు కూలీలకిచ్చునట్టిదబ్బు రెట్టింపయినలో 9 పైసలును రిలీఫ్‌పనులలో ఒకటిన్నరణాయుండి రెండణాల వరకును యిచ్చుట చాలతక్కువ. కనీసము కూలి ఒకనికి నాల్గణాలవంతున యీయవచ్చును. ఈ ఫామిన్ సమయములలో చేయించునట్టి పనులు శాశ్వతముగ ప్రజలకందరకు యుపయుక్తములైనవిగ యుండునటుల చూడవలెను. భూమిపైబడిన వర్షమును, అడవులందు పడునట్టి వర్షపునీటిని వృథాగపోనివ్వక పెద్దపెద్దకుంటలను కట్టించినచో యుపయోగించగలవు. రైతులకు బావులను త్రవ్వకొనుటకు అప్పులివ్వవలెను. ఇప్పుడున్న చెరువులను రిపేరీచేయించవలెను. నీటిపారుదల ఒక్కటియేగాక తోటలు మొదలగువానికికూడ యుపయోగించుకొనుట కందుబాటులో నుండునట్లు చేయవలెను. రాయలసీమయందు వృత్తిపనులను పారిశ్రామికములను నూతన పద్ధతులపై క్రొత్తవి నిర్మించినచో చాలమంది నిరుద్యోగులకు పని కలుగగలదు. ఈవిషయమై రాయలసీమ అయిదుజిల్లాల యభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు ప్రభుత్వమువారు ఒకకమిటీని యేర్పాటుచేసి పారిశ్రామిక వ్యవసాయకముల నభివృద్ధిచేయవలెను.

ఫారెస్టులు

రాయలసీమ యందలి రిజర్వు ఫారెస్టులను అటవీ పంచాయితీలకిచ్చిన యెడల వానివారి వాడ్కలను వృద్ధిచేసికొనగలరు. ఫారెస్టు ఉద్యోగస్థులతో ప్రబలిన యన్యాయములను మంత్రివర్గమువారు గుర్తించక యున్నారు. రైతుజనుల యొక్క బాధలను మంత్రివర్గమువారు లెక్కించ

ఫామిన్ కోడు సవరించవలెను

—:X:—

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు నిర్మించినచో రాయలసీమవారికి కడుపునిండా అన్నముదొరుకును

—X—

రాయలసీమ రైతుమహాసభ.

అధ్యక్షులు : ఆచార్య రంగాగారు.

ప్రారంభకులు : యన్. వెంకట్రామానాయుడుగారు.

పతాకోత్సవము : శ్రీమతి భారతి రంగాగారు.

లేదు. రైతులకు పరిస్థితిని విచారించూ అవిరామముగా పోలీసు పహారాలయిందు కల్పించుటలో యుద్యోగస్థులు చేయునట్టి దురాగతములను అరికట్టించవలెను. అడవులను వృద్ధిపరచుటలో యుద్యోగస్థులు, రైతుజనుల యొక్క సహకారమును కల్పించుకొని సదుపాయములను కలుగచేయవలెను. రైతులకు తగ్గించిన పుల్లరిరేటు విషయములో కొంతమాత్రముగాక పూర్తిగ తగ్గించవలెను. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి విషయములో చూపినంత యుదారత్వమును మన ప్రభుత్వమునూ చూపినచో, యింతలోనున్న 8½ లక్షల రూపాయలకై లెక్కించనిచో, రైతుల దుస్థితిని బాగుపరచుటయేగాక అటవీ యుద్యోగస్థులలో ప్రబలిన లంచగొండితనమును కూడ మాన్పించగలరు.

భూమి శిస్తు.

కాంగ్రెసు మంత్రివర్గమువారు భూమిశిస్తు విషయములో తాత్కాలిక మంత్రివర్గమువారు చూపించిన 75 లక్షల రూపాయల తగ్గింపు నే అమలులో పెట్టిరిగాని యితరవిధమైన తగ్గింపు లేమియూ, చేయలేదు. క్షామముచే పలుమారు పీడింపబడు రాయలసీమ ముఖ్యముగ శిస్తుభారముచే కృంగిపోవుచున్నది. మంత్రులీవిషయమున తగినంత తగ్గింపు చూపవలసిన విధియైయున్నది. మంత్రివర్గమువారు మద్యపాన నిషేధములో చేయు పరీక్షల వంటివి, రాయలసీమలో శిస్తు నిలుపుదలను చేసి పరీక్షించవలెనని కోరుచున్నాను.

ప్రత్తిధరలు

"పత్తిధరలు పడి పోవడములో మన రైతుల దుస్థితి హెచ్చు, మహారాష్ట్రుల వంటిది. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారీ విషయమై యిండియా ప్రభుత్వమువారితో సంప్రతింపులైనను చేసిరి. ప్రభుత్వము యింకనూ యీవిషయమును తలపెట్టలేదు. విదేశముల ప్రత్తిదిగుమతులు విపరీతముగనైనవి. సీమలో ప్రత్తివిషయమై జరిగిన సంప్రతింపులలో ప్రత్తి పండించువారి ప్రతినిధి లేకుండుటకు గొప్పవిషయము. మిల్లుయజమానులు లేదా పలువలన ప్రత్తి పండించు వారేమియు బాగుపడుటలేదు. ఈవిషయములో కడకు మన బాగోగులను నిర్లక్ష్యము చేయుదురేమోయని భయముగుచున్నది. మిల్లుయజమానులు విదేశప్రత్తిని కొనకుండ మనప్రత్తికి సరియైనధర యేర్పడునటుల ప్రత్తి పండించువారు వారి కనుకూలముగు కలుగనిచో తీర్పులను యెంతమాత్రమును ఒప్పుకొనవలదని నూరించుచున్నారు"

చెఱకు పంట

"మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మన చెఱకుపంటకు సరియయిన వెలను నిర్ధారణ చేయనందుచే హాస్పేటవారీ విషయమున చాల దెబ్బ తినుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారును, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారును చెఱకు పంటపండించువారికి సరియయిన సదుపాయములను కల్పించలేదు. 1934 సంవత్సరపు చెఱకుపంట పండించువారి చట్టమును వపసరించి, బీహారు సంయుక్త పరగణాల

మోహినీ భస్మాసురలో లక్ష్మీపాత్ర వహించిన దాసరి కోటిరత్నం

వారు వసరించినటుల వెలనిర్ణయము చేయవలెనని కోరుచున్నారు.

గ్రామపునర్నిర్మాణము.

"ఇదిగాక యీ కోస్తాయందు ప్రభుత్వము చేయవలసిన పనులింకను అనేకములుగలవు. గ్రామపునర్నిర్మాణ విషయమై చేయవలసిన పనులలో ముఖ్యమయినవి, త్రాగుటకు నీరులేని తావులందు బావులు త్రవ్వించుట, పంచాయతీల నభివృద్ధిపరచుట, భూమితనఖా బ్యాంకులను సహకార సంస్థలను నిర్మించుట, ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధిచేయుట, వ్యవసాయ ప్రోత్సాహము చేయుట, సహకార పద్ధతులపై విక్రయ సంస్థానముల నిర్మించుట మొదలైన అనేకములున్నవి"

రాయలసీమస్థితి నాడు, నేడు

"రాయలసీమయందు పూర్వకాలమున కలుగజేసిన సదుపాయములను సంస్మరించినచో నాయుల కాలము వాటి వ్యవసాయాభివృద్ధికై యేర్పరచిన నాయలవారికాలువ, రాయలచెరువు, కంభము చెరువు, వంటి అనేకములు జ్ఞాపకమునకువచ్చును. రాయలసీమయందలి రైతులు కష్టజీవులు. కాలువలేని సదుపాయములున్నయెడ ప్రభుత్వమువారిప్పటికి నిమిత్తమాత్రముగా చేయుచున్నారు. జలాధారములులేని వ్యవసాయముగల దుర్భరక్షామముచే పీడింపబడు రాయలసీమ నుద్ధరించువారెవరు? నీరులేని రేగడ భూములలోను, గులకరాళ్ళుమయమయిన యెఱ్ఱనేలలయందును రైతులెంతటి విలువగలపంటలు బెట్టెదరు? సాధ్యమా? మైగ పన్నులు తగులలేదు. త్వరలోనే రాయలసీమ రైతులందరును ఆంధ్రరాష్ట్రమున కిసానురాజ్యమును స్థాపించుటకై యత్నింతురుగాక.

4 ఏండ్లపిల్ల శ్లోకములు చెప్పు[illegible]

రంగూన్‌లో మిథూంగ్ మిధూలోవున్న మాసాసాహా అను బర్మాశ్రీ కాలూకు 4 ఏండ్ల బాలిక పాలీ శ్లోకములు చెప్పుచున్నది. ఇదిని ఆమె యెచ్చటను నేర్చుకొనలేదు.

*　*　*

అలహాబాదు విశ్వవిద్యాలయ జూబిలీనిధికి హైద్రాబాదు నైజాం ప్రభువు రు 25 వేలు విరాళ మొసంగిరి.

*　*　*

ట్రీ ప్లాంటింగు దినము.

రాజధానియందంతటను "ట్రీ ప్లాంటింగు దినము" జరిపి ఆనాడు శ్రీ పురుషులందరును వారి కుపయోగకరమని తోచిన ఒకచెట్టును నాటునట్లు చేయించుటకు రెవిన్యూ గారి యుద్యోగులకు ప్రత్యేకమైనవలెనని వ్యవసాయశాఖామంత్రి గౌ॥ వి. వి. మునుస్వామి పిళ్ళెగారు ఆజ్ఞాపించుచున్నారు. ఓటుపడియున్న గ్రామములను, ముఖ్యంగా చిత్తూరుజిల్లాలో వచ్చిన ప్రతికెళ్ళుమున చేయదలచిన సద్దేశముతో యీ సూచన గావించిరి.

*　*　*

చిత్తూరు, కడప జిల్లాలలో శిక్షకుల మద్య పాన నిషేధ ప్రచారమును గావించుటకు శ్రీ యుత రామచంద్రుని వెంకటప్పగారిని ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు నియమించియున్నారు.

*　*　*

ఆంధ్ర మెడికలు డిగ్రీలు ఇండియన్ మెడికలు కౌన్సిలువారిచే గుర్తింపబడలేదనియు, మద్రాసు స్టాన్లీ మెడికలు కాలేజీస్థాపన ఆంధ్ర వైద్యకళాశాలకు అనర్థదాయకమనియు విశాఖపట్టణ పౌరుల మహాసభలో తీర్మానము గావించబడెను.

చందా దారులకు—

1. కాకలి తాలూకా చందాకమూర్లో నిమిత్తం [illegible] యోజనంటు పురిణి అదెయ్యగార్ని పంపుతున్నాము. కాన చందాదార్లు తమ చందాలను [illegible]గా యివ్వవలెను.

2. చందాదారులు వుత్తర ప్రత్యుత్తరములకు తమ చందానంబరును తప్పనిసరిగా తెలుపవలెను.

3. చందాదారుల చందాలు పూర్తియగుట తోడనే క్రొత్త సంవత్సరం చందాలకు వి. పి. లు పంపుచుంటున్నాము. దయయుంచి వి. పి. లు తప్పక స్వీకరించ ప్రార్థన.

— మేనేజరు.

జమీన్ రైతు

27—5—38.

రాయలసీమ కఱవు.

రాయలసీమ దౌర్భాగ్యమేమో గాని ప్రతియేటను క్షామపీడితమగుచున్నది. యీ సంవత్సరము మూడు జిల్లాలలోను విపరీత క్షామపరిస్థితులు తాండవ మాడుచున్నవి. త్రాగుటకు నీరుకూడా దొరకుట దుర్లభముగ నున్నది.

ఇంతవరకును ప్రభుత్వంవారు 16 కఱవు పనులను ప్రారంభించిరనియు, ఇంకను మరిరెండు ప్రారంభించెదరనియు తెలియుచున్నది. రిలీఫ్ వర్కులకు వచ్చిన కూలీలకు దినానికి రు 0-1-6 కూలీ ఇవ్వబడుచున్నది. ఇది చాలకుండుట చే, యెక్కువ చేయవలెనని మండల క్షామ సంఘమువారు ప్రభుత్వంవారికి తీర్మానముల పంపుకొనిరిగాని యింతవరకును ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమై ఏలాటి మార్పుకలిగించి యుండలేదు.

రిలీఫ్ వర్కులలో శాశ్వతముగ ప్రజోపయోగకరముగ నుండగలట్టియు క్షామబాధ తగ్గింపగలట్టియు పనులు ఎన్నియోగలవు. కాని ఇటువంటి పనులను చేయించుటకు ఫామిన్ కోడ్లు ఆటంకము వచ్చుచున్నదట. కాన ప్రభుత్వంవారు యీకోడ్డుయందు అవసర సవరణలు గావించిరి. శాశ్వత ప్రజోపయోగకరమగు పనులు రిలీఫ్ వర్కుల క్రింద చేయించగలుగుటకు అవకాశము కల్పించవలెను.

నైజాంలో క్షామపరిస్థితులు కలిగినప్పుడు నైజాం ప్రభుత్వమువారు 16 వేల మంచినీళ్ళ బావులను త్రవ్వించిరట. ఇందువలన క్షామపీడితులకు పని కల్పించినటులను, శాశ్వత నీటి సప్లయిని కలుగ చేసినటులను, [illegible] క్రింద యీలాంటి పనులు చేయించుటకు అడ్డంకులుండుట చింతనీయము.

ఫామిన్ కోడ్డును సవరించుటకు అయిదుగురు అధికారులు, ఏడుగురు అధికారేతరులు గల ఒక సంఘమును ప్రభుత్వంవారు నియమించియున్నారు. ఇప్పటికే చాల ఆలస్యమైనది. కాన ఈ సంఘంవారు వెంటనే తమ సూచనలను ప్రభుత్వంవారికి పంపవలసి యున్నది. ప్రభుత్వంవారు వెంటనే అవసర చర్య గైకొనవలసియున్నది.

క్షామపీడితుల సహాయార్థం జూన్ నెల 8 వ తేది మొదలు నెల 15 వ తేది వరకును రాయలసీమ కఱవువారమును జరిపి, ఆంధ్రదేశమంతటను సభలుజరిపి, విరాళములను పోగుచేయవలెనని ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు విజ్ఞప్తిని ప్రకటించియున్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్రంలో ఒకమూలవారు తీవ్రమగు బాధలకులోనై యుండ, యితర మండలములవారు సుఖముగ నుండుటకు వీలులేదు. సోదరులు ఒకరికొకరు ఏటుల సహాయము చేసుకొనవలెనో, అదేవిధంగా ఒక మండలంవారు బాధితులగు యితర మండలములవారిక సాయము జేయుట, అదియు క్షామపరిస్థితులలో ఆధారము కల్పించుట వారివిధియని గుర్తెరుంగవలెను.

రాయలసీమ యెడల యితర ఆంధ్ర మండలములవారికి ప్రీతి తక్కువ కాదని నిరూపించుటకు ఒక మంచి అదను. కాన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ అధ్యక్షుని విజ్ఞప్తిమేరకు కఱవు వారమునందు ఆంధ్రరాష్ట్రమంతటను సభలు జరిపి, విరాళములు పోగుజేసి పంపవలసియున్నది.

రాళ్లు పగులగొట్టుటకై దూరప్రదేశములకు నడచిపోయి నానా అవస్థలు పడితే, యిచ్చేకూలి ఆరుకానులు, ఏడు కానులు కూడా కూలీలకు పూర్తిగా దక్కుటలేదని వినుట చింతాకరము. కూలీల మేస్త్రీలు గావించు జులుము దుర్భరముగ నున్నదని వినుచున్నాము. ప్రభుత్వంవారు, అధికారులు, అనధికారులు యీ విషయం ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి, మేస్త్రీల జులుమును తొలగించి, కూలీలకు యిచ్చుటయే స్వల్ప కూలి అయినను వారికి చెందునటుల వెంటనే అవసరచర్య గైకొన వలసినదని కోరుచున్నాము.

యుద్ధంతర్తే జనసమ్మర్ధ మధికముగనుండు ప్రదేశములనుండి ప్రజలను త్వరితముగ ఇతర ప్రాంతములకు మార్చు ఏర్పాటులనుగురించి విచారించుటకు ఇంగ్లండులో ఒక సంఘము నియమింపబడెను.

మునునూరుగ్రామం

చెరువులను కలెక్టరుగారు తనిఖీచేయుట.

కాంగ్రెసు నాయకుల రాక.

మునునూరు గ్రామం నూజివీడు తాలూకాలో ప్రాముఖ్యమైన గ్రామము. ఈ గ్రామం తెల్లప్రోలు ఎస్టేటు రాణీగారికి చెందియుండి, రాజాగారికి పరిపాలనలో యున్నది. ఉత్తరుకరముకు పు గాస పంటకు ప్రసిద్ధికెక్కి ఒకప్పుడు సర్వసంపద్వంతమైన ఈ గ్రామం ఎస్టేటువారి నిర్లక్ష్యముచే చెరువులు శిథిలమగుటచేతను గత 4, 3 ఫసలీల నుండియు అతివృష్టి అనావృష్టులచే పంటలు పాడగుటచేతను ధాన్యాంధర [illegible] పుగాకుధరలు కూడా విపరీతముగా పడిపోవుటచేతను నేడు రయితు అప్పులపాలై భరింపరాని ఎస్టేటు శిస్తులను చెల్లించలేకను, ప్రాణిని సంరక్షించు కొనలేకను నానాబాధలు పడుచున్నారు. శిథిలమయిన చెరువులను త్రవ్వించవలసినదనియు, ఈ సంవత్సరము పంట పూర్తిగా నష్టమయినందున రిమీషను యిప్పించవలసినదనియు రైతులు ఎస్టేటువారికి నివేదించుకొనిరి. కాని ఎస్టేటువారు చెర్వులు త్రవ్వించుటకును రిమీషనిచ్చుటకును కూడా నిరాకరించి నిర్బంధముగా శిస్తు వసూల్లకు ప్రయత్నించిరి. యిందుమీదట రైతులు ఎస్టేటు ల్యాండు యాక్టు 188 సెక్షను ప్రకారం మేజరు మయినరు చెరువులు మరమ్మతు నిమిత్తం కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరువారి వద్దను నూజవీడు డివిజనల్ ఆఫీసరు గారి వద్దను పిటీషనులు దాఖలుచేసిరి. పిటీషను దాఖలా చెర్వులను తనిఖీచేయుటకై 20 తేదీ సాయంత్రం నూజవీడు జనరల్ ఆఫీసరుగారు క్యాంపు చేసుకొనిరి. ఎస్టేటు తరపున మ్యానేజరుగారును బెజవాడనుండి వకీలును రైతులతరపున శ్రీ కాట్రగడ్డ నారాయణరావు యం.యల్.ఎ. గారును కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘాధ్యక్షులు కామినేని వెంకటప్పయ్యగారును విచ్చేసియుండిరి. 21, 22 తేదీలలో కలెక్టరుగారు రోహిణీ శాస్త్రి గారిపులవలెక్కపెట్టక కాలినడకను తిరిగి చెర్వులన్నియు తనిఖీచేసిరి. ఉభయ ప్రతినిధుల వాదములను వినిరి. రివిన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసరుగారు తర్వాత తమ రిపోర్టును జిల్లాకలెక్టరు గారికి పంపనున్నారు.

పర్వతనేని వెంకటసుబ్బయ్య,
నూజవీడు తాలూకా రైతుసంఘము కార్యదర్శి,

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సమావేశం.

జూన్ 3 తేది విజయనగరంలో జరుగుతుంది. ఆ మీటింగులో మునిసిపల్ ఎన్నికల సందర్భమున కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వ్యతిరేకంగా కొందరు కాంగ్రెసు సభ్యులు పనిచేశారని వచ్చిన రిపోర్టులు పరిశీలింపబడును.

18-5-38 తేదీన చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యవర్గంవారు కాంగ్రెసుకు వ్యతిరేకంగా మునిసిపల్ ఎన్నికలలో పనిచేసిన వారిపై తీసుకొన్న డిసిప్లినరీ చర్యను ఆమోదించవలెనను తీర్మానము ఆలోచింపబడును.

సీతారామ సహాయార్థముగ అల్లూరి [illegible] కట్టమును పంపవలెనని జవహర్లాలుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

మదనపల్లి వేసంగి విద్యాలయానికి

రు 255 విరాళము.

20 తేదీ చిత్తూరు జిల్లాబోర్డు సమావేశములో యింతకుముందు మార్చినెలలో వాగ్దానము చేసినట్లు సభ్యులందరు, రానివారు తప్ప తమబత్తాలను మదనపల్లెలో జరుగుచున్న వేసంగి విద్యాలయమునకు దోహదముగా యిచ్చివారు. చాలామంది సభ్యులు పుంగనూరులో జరుగనుండు "రాయలసీమ రైతుమహాసభ"కు పోవుటకు నిశ్చయించుకున్నారు. రైతువుద్యమముపైన రైతులపైన వున్న అభిమానానికి జిల్లాబోర్డు సభ్యులకు మదనపల్లె రైతాంగవిద్యాలయ నిర్వాహకులు తమ కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించుచున్నారు. ఈ మొత్తము విద్యాలయమునకు వచ్చుటకు పాటుపడిన (1) శ్రీ సి. వెంకట్రామారెడ్డిగారికిని, (2) జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారికిని, (3) కరకంబాడి జమీందారుగారగు రామజానకిరామ గారికిని ప్రత్యేక వందనములు.

రైతాంగ విద్యాలయము జూన్ 15 వ తేదీ వరకుజరుగును. ఈ నెల21 తేదీనుండి శ్రీరంగాగారు విద్యాలయములో నుందురు. ఇంకా పెక్కురు నాయకులుకూడా రానున్నారు.

ఒక విలేఖరి.

నెల్లూరు దక్షణబోర్డు బై ఎలెక్షనులు.

గూడూరు సర్కిల్ జిల్లాబోర్డు సీటు

చెల్లేటి వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారి మరణంవలన ఏర్పడ్డ సీటుకు నామినేషనులు 6 తేది ఎన్నిక 25 తేది.

సిద్దాగుంట సర్కిలు.

నామినేషనులు జూన్ 18 తేదీ, ఎలక్షను జూన్ 30 తేదీ.

జమీందారీ విచారణ సంఘ రిపోర్టు.

జమీందారీ విచారణసంఘ సభ్యులు ప్రతిదినము మద్రాసునందు సమావేశమయి రికార్డులను సాక్ష్యమును పరిశీలించుచున్నారు. జూన్ నెలాఖరున యీకమిటీవారి నివేదిక ప్రకటింపబడునని వూహింపబడు చున్నది.

విద్యుత్ప్రసారముచే వ్యవసాయాభివృద్ధి.

విద్యుచ్ఛక్తి ప్రసారముచే వ్యవసాయమును అభివృద్ధిచేయు విషయమును మదరాసు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని పరిశోధనలను గావించబోవుచున్నారు. ఈ విద్యుత్ప్రసారమువలన తక్కువ నీటితో పంటలు పండించుటకును, ఎక్కువ స్థలపాయమును చేయుటకును అవకాశముండునని తెలియుచున్నది.

ఇందునిమిత్తమయి ఈ విషయమున పరిశోధనలం జరిపి అనుభవమును గడించిన డాక్టరు మిశ్రాగారిని సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునుండి మదరాసు ప్రభుత్వంవారు త్వరలో పిలిపించనున్నారని వార్త తెలియుచున్నది.

డాక్టరు మిశ్రాగారు గ్రామప్రదేశములకరిగి అచ్చటి మెరుపంటల స్థితిగతులను పరిశీలించి కొన్ని పరిశోధనలను గావించెదరట.

క్రిమినల్ ట్రైబ్స్ ఆక్టు రద్దుకావలెను.

——౦౦——

ఆంధ్రరాష్ట్ర వ్యవసాయ కూలీలసంఘ కార్యదర్శుల ప్రకటన.

ఆంధ్రరాష్ట్ర వ్యవసాయకూలీల సంఘపు కార్యదర్శులు శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, మద్దూరి బలరామిరెడ్డి గార్లు ఈ సంఘాభివృద్ధిని గురించి ఈ క్రింది ప్రకటన గావించుచున్నారు.

జమ ఖర్చులు.

ఈ సంఘమును స్థాపించిన 1-8-1887 నుండి ఈనెలవరకు 168-8-0 జమా అయినది. ఖర్చు 16-6-6 ఈ మొత్తంలో 150 రూపాయలవరకు రూపాయలవల్లనే వసూలైనది. వ్యవసాయ కూలీలను చేర్చుకొని జీవించు విశ్వవ్యక్తులు నడిపే వారి వసూలు చేయు పద్ధతి గత 4 సంవత్సరముల నుండి రూపాయిసంఘాలను చేరుకొనుచు ఇంతవరకు హెచ్చుఠర్యము వసూలుకాలేదు. పైగా చందా మనిషికి సంవత్సరానికి 0-1-0 మాత్రమే గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరుజిల్లాలలో వ్యవసాయ కూలీల ఉద్యమము చక్కగా ఫలించినది. సమ్మెలలో చాలభాగము గెలిచినట్లే దాదాపు 100 సమ్మెలు జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. ఇందు నెల్లూరుజిల్లాలో 20 సమ్మెలు ఈ లోగా జరిగినవి. 19 గెలుపొందినవి. ఒకసమ్మె కొండ్లపూడి అనే గ్రామంలో 6 నెలలనుండి జయప్రదంగా జరుగుచున్నది. నెల్లూరుజిల్లాలో ఇంతవరకు 900 మంది ఆరా సభ్యులైనారు. పై 150 రూపాయలు 28-12-34 మొదలు 666-9-8 కూలీల ఉద్యమమునకై ఇచ్చియుండిరి. జిల్లా రూపాది సభలందు వ్యవసాయ కూలీ వాస్కులను గూర్చియే తీర్మానములు చేయుచు కృషి సలుపుచుంటిమి. కూలీల కష్టాలు అనేకములు. అందు సి. టి. ఆక్టుబాధ ఒకటి.

సి. టి. ఆక్టు.

ఈ సి. టి. ఆక్టును, రద్దు పరిపించుటకై చేయవలసిన పనినంతయు చేసినాము. కాంగ్రెసు మహాసభ మొదలు తాలూకా రూపాదిసంఘముల వరకు తీర్మానములు చేసినవి. ప్రతి గొప్ప కాంగ్రెసు నాయకునికి ఈ బాధలను వినిపించినాము మద్రాసు మంత్రులందరికి తెలిపినాము. వందల విజ్ఞప్తులను పంపినాము. ఇతర రాష్ట్రముల ప్రధానమంత్రులకు సిటీ ఆక్టు ప్రతులను సవరణ సూచనలను పంపినాము. ముఖ్య మంత్రులసభకు 12-5-88 శ్రీ పట్టాభిసీతారామయ్యగారి ద్వారా తెలుపుకొన్నాము. ఆంధ్ర రాష్ట్రసంఘం, అనేక మునిసిపాలిటీలు చట్టాన్ని రద్దుపరిచమని గోరుచు తీర్మానించినవి. తే 10—5—88 దీన శ్రీ వెంకటప్పయ్యపంతులుగారు చట్టాన్ని తీవ్రముగా ఖండించిరి. ఈ నెలలో తే 12-5-88 దీన హైకోర్టు జడ్జీగా నుండి నౌకరి విరమించుకొన్న శ్రీ ముత్తా సుబ్బరావుగారు, చట్టాన్ని ఖండించుచు నాగరిక హిందూదేశమునకు పనికిరాదని తెలిపిరి. ఇదివరలో హైకోర్టు జడ్జీగా నుండిన దివాన్‌బహదూరు భాష్యంఅయ్యంగారు తే 20-5-88 దీన హిందూ, ఆంధ్రపత్రికలందు తమఅసమ్మతిని తీవ్రముగా వెలిబుచ్చుచు ఈ క్రూరపు చట్టాన్ని త్వరలో అంతమొందించవలెనని ప్రభుత్వాన్ని కోరినారు. ఆంధ్రపత్రిక, హిందూపత్రికలు చట్టాన్ని ఖండించుచు ప్రధానవ్యాసములను తే 20, 18 దులందు ప్రకటించినవి. 4 దవ శ్రీ గాంధిమహాత్మునకు గూడ తెలిపినాము. ముఖ్యమంత్రికి మరల వ్రాసినాము. శ్రీ గాశేశ్వరరావుగారికి జ్ఞాపకపరిచినాము. ఇంతవరకు ప్రధాన మంత్రికి మనసు కరగలేదు.

తెలుగునందు ఒకటి, ఇంగ్లీషునందు ఒకటి రెండు కరపత్రాలు పై సంఘం తరపున ప్రకటించి అందరికి పంపినాము. శాసనసభ్యుల కందరికి అందజేసెదము.

సాల్వేషను కొత్తవారి సెటిల్‌మెంటు.

చెన్నరాష్ట్రములో 56 వేలమంది సెటిల్‌మెంటు జర్లలో మగ్గుచున్నారు. వీరికి భాగ్యవశాత్తు విర్పరచవలెనని ఆందోళన 6 నెలల క్రింద ప్రారంభించినాము. స్థానిక పరిపాలనా మంత్రి కార్యదర్శి వీరికి ప్రభుత్వము సహాయమొసంగని మాయొక్క ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుయొక్క తీర్మానాలను త్రోసిపుచ్చుచు జవాబిచ్చిరి. అతనితో మరల విన్నవించితిమి. పునరాలోచింపమని హోంమంత్రి రాజన్ గారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపవలెనని జవాబు వచ్చెను. ఇంతకాలమైన సిద్ధము ఇది చాల సులభ మైనదని. ప్రభుత్వమునకు వికేమ ద్రవ్యముండదు. పైగా చాల అవసరము. బిళ్లి బంట్రోతులనుండే వాళ్ళనే పురమును కాపాడే సెటిల్‌మెంటు విస్మని కోరినాము. ఈసెటిల్‌మెంటు జర్లలో కొందరు హరిజనులు. వ్యవసాయకూలీల నుండి వీరుండి వచ్చినవారే.

మరల తక్కినవారికి భారతీయ హరిజన సంఘ అధ్యక్షునికి రాష్ట్రీయ హరిజనవాయకులకు విజ్ఞప్తులను పంపినాము. అధికారులను కుసువుగా కదలనంటుంది ఉత్సవిగ్రహాలు నోరుదెరచి మాట్లాడవు. మూలవిరాటు అసలు ఇంటికే చేరనీయదు. కాన పుల్లి గాంధిగారికి వ్రాసినాము. త్వరలో ఏవాసిస్తానని జాబుచేరిన 4 రోజులకే జవాబిచ్చారు. మహానుభావుడు గాంధి మహాత్మునకు మన మంత్రులు జవాబుకూడయిచ్చారు.

తక్కువజీతాల మానికలు.

మంత్రి మునుస్వామిపిళ్లె గారికి నెల్లూరులో విన్నవించాము. ఒక మానిక మార్చింపినాము. మద్రాసుచేరగానే రద్దుచేయిస్తానన్నారు. చేరి 2 మాసాలైంది. జాబుకు జవాబుకూడ లేదు.

మేము మాత్రము నిరుత్సాహ పడడంలేదు. ఈలోగా గోదావరి, గుంటూరు, నెల్లూరుజిల్లాల కలెక్టర్లు వందలకొలది మందిని సిటీ ఆక్టునుండి తప్పించి కొంత ఊరట కల్గిస్తున్నారు.

సింధులో భూమిశిస్తు నిరాకరణం.

10 వేల మంది సిద్ధముగుట.

సింధురాష్ట్రమునే హైదరాబాదు జిల్లా టాండో సబ్‌డివిజన్‌లో 10 వేల మంది ఖరీదార్లు యీ ఫసలీ భూమిశిస్తును చెల్లింప నిరాకరించుచున్నందున విషమపరిస్థితులు జనించినవి. పంటలకున్న ధరలు పూర్తిగ పడిపోయినవి. గనుక భూమిశిస్తును తగ్గింపవలెనని వీరు సింధుప్రభుత్వమునకు విన్నపము పంపుకొనియుండిరి. ఈవిన్నప ఫలితము తేలువరకు పన్నులను వసూలు చేయకూడదనీ, బలవంతంగా వసూలు చేయబూనినచో సత్యాగ్రహాన్ని పూనుకొందుమని ఖరీదార్లు తెలిపిరి.

రాయలసీమ కటువువారం.

జూన్ తే 8 ది మొ॥ తే 15 ది వరకు

ఆంధ్రదేశమంతటను సభలు జరిపి విరాళములను పోగు చేయవలెను.

భూలోకంలో ప్రళయం!

దేవలోకంలో కలకలం!

నారద రాయబారం!

భూలోకంలో మానవులంతా ప్రాణాలు అరచేతపట్టుకొని బ్రతుకాశ వదులుకున్నారు. భస్మాసురుని ఘోరాలకి హద్దూ పద్దూ లేకుండావుంది. ఎక్కడచూచినా నీరుగ వెంటనే, ఏమౌతుందోనని వరభస్మ రాక్షసుడే, ఎవరినోట విందామన్నా అదే కథ ఘోరకథలే.

దీనికి గత్యంతరమేమిటి ఇలా మానవలోకమంతా భస్మాసురుడికి బలికావలసిందేనా? ఈ రాక్షసశక్తి అణచటానికి మానవమాత్రుడికి ఎవరికి తరం? ఇక భగవంతుడూరుకుంటే ప్రపంచ గతి ఏమిగాను? అని భూలోకమంతా గజగజలాడిపోతోంది!

అయ్యబాబోయ్ ఇంతటి విపరీతం ఎక్కడా కని విని ఎరగమే! పూర్వంకూడా ఎంతోమంది దుష్టరాక్షసులు భూమిలో చెలరేగి వారియొక్క బాహుబలంచేత వారియొక్క బుద్ధిబలంచేత ఎంతెంతో ఘోరాలు చేశారుకాని వారందరిలోనూ ఈమాదిరి వరశక్తి సంపాదించిన రాక్షసుడూ లేడు. ఇంతటి ఘాతకమయిన వరాలిచ్చిన దేవుడూ లేడు.

అన్నన్నా ఈ భస్మాసురుడికి ఇలాంటి వరం కోరటానికి ఎలా బుద్ధిపుట్టింది. అలాంటి కోరిక తీర్చటానికి శంకరుడికి కేలా మతి పోయింది? ఇంకటి మహాఘోరం కళ్లెదుట జరుగుతోంటే, మిగిలిన దేవుళ్లన్నా కాదన్నవాళ్లు లేరే.

ఇవ్వాళ్ల భూలోకం పనిపట్టుకున్నాడు, రేపు యమ కాయకి దేవలోకానికే వేంచేస్తాడు. అప్పుడు ఎవర్ల ఏమవుతుందో ఏమిటోనని ముందుగానే ఈముప్పు తప్పే ఉపాయం ఆలోచించాలి ఈ ఉపాయానికేముంది వెళ్లి ఆర్థిగవంతుడికి కాళ్లమీద పడి రక్షణ కోరుకోవటమే.

ఈపని కందరూ కల్లటమెందుకు, సమర్థుడైన వాడొక్కడు వెళ్లితే చాలు కార్యసాఫల్యం చేకూరటానికి. ఈ కార్యభారం ఎవరిమీద పెడితే బాగుంటుంది? అనుకోవాలి!

తలపు తలచినంతలోనే కనిపించాడు. ఈపనికలనికంటే సమర్థులు వేరెవ్వరూ లేరు. అరని వెలాగైనా ఒప్పించి రాయబారం పంపితేగాని ఇక దేవలోకపు సమాచారాలు.

[ఆంధ్రాటాకీస్ వారి మోహినీ భస్మాసురలోని విశేషాలు]

—ఒక విలేఖరి.

భారతజాతి రక్షణ విషయమై కాంగ్రెస్ వర్కింగు కమిటీవారు అత్యంతశ్రద్ధతో పని చేసెదరు.

నెల్లూరు ముచ్చట్లు.

(విమర్శకుడు)

నెల్లూరు గవర్నమెంటు ఆసుపత్రి.

రోగికి స్వంత పరిచారకుడు వుండాలంటే దినమునకు 4 అణాలు కట్టవలెనంటే దీనికోసం లకు పరిశుద్ధమైనపరిచారము లేకుండావుంది.

డి. యం. ఓ. గారూ!

మన ఆసుపత్రి విషయాలు గోడలమీద ప్రకటనలవరకు వ్రాశాయి అవసరదర్శిగారూ, యిా గందరగోళానికంతా ఏమపుకుకు ఎక్కో గమనిస్తారా?

డి. ఇ. ఓ. గారూ!

ఏమి టా దన్న లేని స్కూల్లో యిన్‌స్పెక్టరు గురించిగోల! టీచర్లగోడు కాస్తవినికి క్షమించుకోని ఆయన్ను ఇంకో శంకతనా ట్రాన్సుఫరు చేయకూడదూ?

కావలి ఉదయగిరి బస్సు:

కావలి- ఉదయగిరి లైనులో ట్రాఫిక్కుకు తగినన్ని బస్సులు లేకుండా వున్నాయి బస్సులు బయలు దేరడం కండక్టరుగారి చిత్తాను సారం అధికారులు దీన్ని సర్దుబాటు చేయాలి.

ఖద్దరు చూస్తే బెదురా?

19-5-38 వ తూమాటి వెంకటప్పనాయుడుగారు ఒక అదార్య కేసులో కనిగిరి తహశీలువారి కోర్టులో ప్రాసిక్యూషన్ తరఫున హా కీ రుగా ఖద్దరు దుస్తులతో హాజరుకాగా, తలగుడ్డ లేదను నెపమున కన్‌టెంప్ట్ ఆఫ్ కోర్టుకేసుము క్రింద అప్పుడే కోర్టులో రూ 6లు జరిమానాగాని, అది చెల్లించని పక్షాన 7 రోజులు విదికైదుగాని విధించినారట.

అత్తివరంపేరు

రెవిన్యూఇన్‌స్పెక్టరుగారూ!

రైతుల గోడువినకుండా కేసే సంపాదనలో వ్యాజ్యలు సాగుతుంటేగాని, యిా విధంగా రైతుల గోడుగోడనిపిస్తే దేవుడు మెచ్చుకోడు. అయ్యా, ఇకనైనా పాతపద్ధతి మానుకొండి విషమపరిస్థితులు జనించడానికి అవకాశం కల్గించకుండా.

టీపార్టీ:

26 తేదీన నెల్లూరు పురపాలక సంఘ అధ్యక్షులకు అన్యశైర్య బృందంవారు టీపార్టీ యిచ్చారు. సన్మాన పత్రరత్నాలు కొంతమందికి ఇచ్చినారే. సన్మాన పత్రరత్నాలకన్నా ఎలక్షన్ గొడవనుండి అన్యశైర్య బృందంవారి స్టేటుమెంటు లనిపూట ఒప్పియుండేదని కర్కోట ఏ. బి. రెడ్డి గారన్నారు.

మల్లప్ప కాలువ:

ఎండాకాలంలో యిా కాలువ రోడులకు పెద్ద రిజర్వాయరైపోయింది. వానలకే ఒకసారైనా చెరువునిండకపోతే కొంతకు కొంతైనా రోడుల బాధతగ్గగలదు మరేదియూ నివారణకొరకై ఎంతో డబ్బుఖర్చు చేస్తుంటే ప్రభుత్వంవారు యిాచిన్నకార్యానికి పూనుకుంటే టౌనుకు ఎంతో మేలుచేసినవారౌతారు. ఇంజనీయరువారు ఇందుకు ఏలాటి అడ్డుపుల్ల వేయకూడదు. కమీషనరుగారు యిా విషయంలో తగు శ్రద్ధవహించాలి.

రాయలసీమలో కరువు

భో. పట్టాభిసీతారామయ్యగారి విజ్ఞప్తి

తుంగభద్రలో జేసిన తీర్మానాలలో ఒకటి అమలుపరచబడినన్నది. ఈ తీర్మానం ఏర్పడించి అందరమూ ఆకర్షించకపోయినా అందరికీ వచ్చు కెవ్వరకలసిన విధాయకం మనస్సైయున్నది. ఇది రాయలసీమలోని మూడు జిల్లాలలోను శాంతస్థాన్ని క్షామపరిస్థితులకు సంబంధించింది. ఈ కరువు విశాలమనేది లేకుండా కరువుగా వస్తూ వుండుటవలన, ఆ జిల్లాలవారికి యీ దఫా కరవు దుస్సహముగావున్నది. ప్రభుత్వంవారు వెంటనే నిర్ణయించి వివారణోపాయములను జేబట్టి వస్తేతప్ప అటటి దుర్భర పరిస్థితులు ఎప్పటివలెనే యాబ్బని ఫామిన్ కోడ్డులో (Famine Code) వియమములు, నిబంధనలు ఏమాత్రమూ పదలించటానికి వీలులేనివి కావటంవలన ఆపలు కోర్డునా సంస్కరించనిదే ఏ మంత్రిగర్గమైనప్పటికి మేలు జయలేదు. ఇందుకు దృష్టాంతం:—పనిదేసే క్యాంపుకు బండలాది పనివార్లు దూరదూరాలనుంచి వచ్చి రావలసివుంటుంది. రోజ్లా కాళ్ళు పగుల గొట్టేపనికి కూలీలకిచ్చేది అయకానులు, వీరుకానులూను. ఈ డబ్బులైనా పూర్తిగా కూలీలకు ఇవ్వకపోవటమే కాక కూలీలమీద పేత్రీలుకనే ఒత్తిడి, ఇవన్నీ ఇట్లావుండగా సీటి యెద్దడితో బాధపడుతూ యీ క్షామపీడితులు మందు యొంతలో కాస్తైనా నిలుచుటకు తొర్రిలలో వెట్టుక అయినాశేక అయిచాలుపైన్ను నడచి, క్యాంపులకు వెడుతున్నారనే విషయం కంటకంగా వున్నది. క్షామ నివారణకోసం మారుబు తర్వింపుచేసా కాగుండును. వైజాగులో యిటువంటి పరిస్థితులే వున్నప్పుడు వైజాగు పరిభుత్వంవారు అయిశర్లలో 60,000 నుంచిపిర్లో బావులు తర్వించారని తెలుస్తున్నది. క్షామ నివారణకు బావులు తర్వింపు పని తలపెట్టడంలో క్షామపీడితులకు పని కల్పించి కార్యకంగా మంచినీరు చూనం చేసినట్లవుతుంది. కాని ప్రస్తుతం వున్న ఫామిన్ కోడును సవరిస్తేనేగాని యివన్నీసాధ్యం కావు. కనుక కోడును సంస్కరించేటందుకు అయిదుగురు అధికారులు ఏడుగురు అధికారేతరులు కలిగిన ఒక సంఘమును పరిభుత్వంవారు నియమించియున్నారు.

ఈ సంఘంవారు సమీక్షించి సిఫారసులు చేయగా ఆ సిఫారసులు పరిభుత్వంవారి ఆమోదం బడసి అన్నీ అమలులోకి వచ్చేటట్లేటికి యీకాటకమొక్క తీవ్రత చల్లారటమో, అన్నవస్త్రములకే బగి పోవటమోగాని జరుగనచ్చును. కనుక యిప్పుడే మన కర్తవ్యం మేము యీక్షామపీడితులపట తగిన సహాయం చేయవలసియున్నది. సర్కారులవారన్న తామే గుర్తుంచి అవస్థలోవున్నను యీ ప్రాంతములలో గుంటూరుజిల్లా కొండ్లు తాలూకాలలో తుపాను బాధ కలిగినప్పుడు ఆకేక పరియాసలకోర్చి విరివిగా ధనసహాయం చేసిన మాట గుర్తుచుకో కలేవు. ఉపకారికి ప్రత్యుపకారం చేయవలెనను భావమేగాని దుర్భర క్షామమనకు లోనైనకాని యొడ సోదరభావము కనపర్చకలసిన వుంటుంది. ఆంధ్రదేశంలోవున్న ప్రతి కాంగ్రెసు సంఘమున్నూ, ప్రతి మునిసిపల్ సంఘమున్నూ గతిరులున్నూ విశాఖములు, చందాలుబార్సుచేసి ఈ ల్రేసులు పంపవలసినదిగా విజ్ఞప్తి చేయుచున్నాను. క్షామపీడితులకు పెంటనే అవసరమగు సహాయమాచేయుటకును కొంత కార్యకర్తలు

పరిస్థితిని పరిశీలించుటకును యీనిధి వినియోగింపబడును. వివిధావిధి పరిహార్యబడునిమ్మని, రాయలసీమలో మిగతా రెండుజిల్లాల వారున్ను, కోస్తా జిల్లాలవారున్ను శక్తించవ శేష క్షామ బాధితులైన మన సోదరులకు వారి కిష్టసమయంలో సాయపడవలసిందిగా విజ్ఞప్తి చేయుచున్నాను.

రాయలసీమ యువజన మహాసభ.

జూన్ 4 తేది నుదవపల్లెలో జరుగును.

శ్రీకృష్ణ రక్షణ సంఘము వారి జనసామాన్యమున

మన రాయలసీమ దుర్దశకు ముఖ్యకారణము యువజన సంఘాలు స్థాపింపబడక పోవుటయే, దీనాది దీనులగు రాయలసీమ కార్మిక, కిష్టక బాధలు అంతకంతకూ పెరిగిపోవుటకు కారణము యువజనసంఘాలు లేకపోవుటయే.

రాయలసీమలో ప్రకృతిసౌందర్యము, ఈ ఐతిహ్యాలు, ఈ సంస్కృతిసంస్కారాలు ఈ భూలోకస్వర్గము మొదలు కారణము యువకుల నిష్ప్రయోజకత్వమని చెప్పకతప్పదు. యువకులకు వివిధోద్యోగ బాధ్యతలు వహించాలి. సంస్థలు పెరగాలి, ప్రతి వ్యక్తినీ ప్రభుత్వమే పోషించాలి. యువకుల శక్తులన్నిటిని, మూడవశ్వాసకాలు, రాబోయే తిక్కాలను పోగ్రోలాలి అన్నివిధాల స్వాతంత్ర్యము కావాలి; రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమేగాదు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము కూడా రవ్వి తీరాలి.

ఇట్టి యువజన సంఘాలు మన రాయలసీమ వృద్ధికోగాదు. ప్రపంచ పౌన్నత్యమునకైనను పనికి రావలెను. రాయలసీమలో యువజన మహాసభ యిందులకే జరుపబడుచున్నది.

ప్రతిశాలూకాకు పాతికనిభ్యము కమండి, ప్రతినిధి రుసుము రూ 1 బస చుచికము. అందరు యీ సభలో పాల్గొనాలని ప్రార్థన.

అధ్యక్షులు: యస్. సంజీవరెడ్డిగారు
(ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంయుక్తకార్యదర్శి)
ప్రారంభకులు: ఆచార్య రంగాగారు.
అహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు: కే వి రాము
కృష్ణారెడ్డి, యం. ఏ., బి ఎల్., గారు
(అనంతపురంజిల్లా యువజన సంఘాధ్యక్షులు)

పుదవపల్లె, 23-5-38 } డి. ఎస్. వల్లభరావు, కార్యదర్శి
శ్రీకృష్ణరక్షణ సంఘము.

ఆంధ్రరాష్ట్ర గ్రామోద్యోగుల మహాజనసభ.

ఆహ్వానము.

తొమ్మిది గోదావరిజిల్లా గ్రామోద్యోగీయ సంఘం ఆహ్వానంపైన 5-6-38 తేదీ ఆదివారంనాడు ఉదయం 8 గంటలకు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా భీమవరం గ్రామంలో గ్రామోద్యోగుల ధరవహించు ఆంధ్రరాష్ట్ర గ్రామోద్యోగుల మహాజనసభ జరుపబడుచుంది. కావ గ్రామోద్యోగులందున్ను, అభిమానులందున్ను, కార్య కర్తలు, జిల్లాసంఘం ప్రతినిధులన్న దయచేసి, సభలో పాల్గొని సభ జయప్రదముగా జరుగుటకు తోడ్పడ ప్రార్థితులు.

వి. చిదానందం, కార్యదర్శి.
ఆంధ్రరాష్ట్ర గ్రామోద్యోగీయ సంఘం.

మరా:—భీమవరం స్టేషను గుడివాడ, భీమవరం, నిడదవోలు, నరసాపురం లైనుల కైశ్యేజుక్షనుం. ఉచిత భోజన వసతులు ఏర్పాడుచేయబడును.

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు యీ చిరునామాకు పంపవలెను.

పాలూరి వెంకటశివరావుగారు.
కార్యదర్శి.
భీమవరం తాలూకా గ్రామోద్యోగుల సంఘం,
భీమవరం, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా.

ఈసారి ఆంధ్రప్రేక్షక మహాజనుల

"ఆహా!—హా!!—ఓ హెూ! హెూ" లన్నీ

* ఆంధ్రా టాకీసువారి *

మోహినీ భస్మాసుర

ఆంధ్రదేశపు చరిత్రలో అత్యంత ప్రాముఖ్యత పొంది, అపూర్వ సుందర ప్రకృతికి ఆలయమైన

ఆరంపా మహారణ్య ప్రాంతాలలో!...

ఆంధ్రదేశంలో అతి సుందర గాయకులని పేరుపొందిన

దాసరి కోటిరత్నం, తుంగల చలపతిరావుల అమృతగాన ఝరితో!...

"చల్ మోహనరంగ"లో ఆంధ్రదేశమంతటికీ అల్లారుముద్దు తార—

పుష్పవల్లి యొక్క—అపూర్వ మోహనరూపంతో!

అతి సుందర నృత్యములతో!!.....

ఆంధ్రదేశపు ఫిలిములన్నిటిలోనూ అద్వితీయమున్న నా పాత్రలైన సావిత్రి, లవకుశ, అసనూయా, ధృవ, "చల్ మోహనరంగ" మొదలగు అనమాన ఫిలిములను ఆంధ్రులలో కానికి అర్పించి, ఆంధ్ర ప్రతిభను దేశముల చాటినమేటి!—

సి. పుల్లయ్యగారి డైరెక్షనుక్రింద తయారైన తెలుగు టాకీ!

అతి త్వరలో ఆంధ్రదేశమంతటా విడుదల కానున్నది!

Sole Distributors:-

London Eilm Eachange,
184. Mount Road, MADRAS.

కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘ ప్రచురణ.

డెల్టా జమీన్ రైతులకు హెచ్చరిక.

సుంకర సూర్యనారాయణ, బి. ఏ.,

(ప్రధానకార్యదర్శి, కృష్ణాజిల్లా రైతుసంఘము, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు, రైతు, సంఘముల సభ్యుడు.)

1846, 1847 ఫసలీలకు శిస్తు రెమిషన్ ఇచ్చుటలో ప్రభుత్వమువారు కృష్ణా గోదావరి డెల్టాలలోని జమీన్ రైతులకు ప్రత్యేక అన్యాయము చేసిరి. రైత్వారీ గ్రామాలలో 1929 సం॥ రీసెటిల్మెంటు హెచ్చింపులను పూర్తిగా తగ్గించుచూ, జమీందారీ ప్రదేశాలలో రీసెటిల్మెంటు సంవత్సరమగు యూరానికి రు 5-0-0 లు నుండి రు 6—4—0 లకు హెచ్చింపబడ్డ నీటితీర్వ రు 5-12-0 లకు మాత్రమే తగ్గించిరి. అనగా రీసెటిల్మెంటులో యూరానికి రు 1-4-0 లు హెచ్చించి రెమిషన్ రు 0-8-0 మాత్రమే యిచ్చిరి.

1846 ఫసలీ రెమిషన్, ప్రజలకు బాధ్యులుకాని బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వాద ప్రతినిధు లిచ్చినది. కాని 1847 ఫసలీ రెమిషన్ అన్ననో ప్రజలకు బాధ్యులైన కాంగ్రెసు మంత్రివర్గము వారిచ్చినది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవాదులు చేసిన అన్యాయమే ప్రజాప్రతినిధులును రైతు శ్రేయోభిలాషులును చేయుట విచారకరము, సహింపరానిది.

1839 ఫసలీ రెమిషన్ ఆర్డరులో జమీందారీ రైతులయెడ యీ భేదమునకు కారణముగా జమీందారీ ప్రదేశాలలోని భూములపై నీటితీర్వ ప్రత్యేకం నీరుసప్లయి చేసినందుకుగాను పుష్కలమగు ప్రతిఫలము వచ్చినదనియు అందుచే రైత్వారీ భూములకిచ్చు సదుపాయము యివ్వనక్కరలేదనియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వప్రతినిధులు చెప్పిరి. 1847 ఫసలీ రెమిషన్లో కాంగ్రెసు మంత్రులు యే కారణమును తెల్పలేదు. కాని వారునూ ఆ కారణమే నూచించుచో, దానికి సమాధానమది- పల్లపుభూములకు నీటిసప్లయి విషయమున జమీందారీ ప్రదేశాలకును రైత్వారీ ప్రదేశాలకును భేదంలేదు. పైన ప్రభుత్వంవారు చెప్పిన కారణమే న్యాయమైనచో, నీరు తీసికొనక పోయినచో జమీన్ రైతు నీటితీర్వ చెల్లించనక్కరలేదు. కాని పద్ధతిప్రకారం జమీన్ దారీ రైతువాడ రైత్వారీ రైతువలెనే పల్లంగారిజిష్టరయిన భూమికి నీరు తీసికొన్నను తీసికొనకపోయినను నీటితీర్వ చెల్లించితీరాలి. పల్లం భూమిని మెట్టగా మార్చుదలచుకొన్నచో జమీన్ రైతు రైత్వారీ రైతువలెనే ప్రభుత్వపు అనుమతి పొందవలెను. అనగా పల్లంగా రిజిష్టరయిన భూముల ను ప్రభుత్వం మెట్టగామార్చి రిజష్టరు చేయవలెను. అట్లు రిజిష్టరు మార్చనిచో నీరు ఉపయోగించక పోయినను నీటితీర్వ తప్పదు. కనుక నీటిసప్లయి విషయమున రైత్వారీ రైతునకును జమీన్ రైతునకు యెట్టి భేదములేదు.

రైతుదృష్టిలో చూచినచో 1929 సం॥ రీసెటిల్మెంటు హెచ్చింపు రైత్వారీ రైతుకన్నా హెచ్చు జమీన్ రైతులు, అధిక బుణభారముతో కృశించుచున్న జమీన్ రైతుల కెక్కువ కష్టదాయకము. కాంగ్రెసు మంత్రులు రైతుదృష్టిలోనే చూడాలిగనుక జమీన్ రైత్వా

కాంగ్రెసు హయాంలో పోలీసు రాజ్యం.

కః॥ సత్యనారాయణగారు

కాంగ్రెసు మంత్రిత్వం స్వీకరించగానే లంచగొండితనం కొంత తగ్గనైనా తగ్గుతుందని చాలా మంది ఆశపడ్డారు. కాని రోజురోజుకూ ఎక్కింత హెచ్చుతుంది గాని తగ్గలేదన్నసంగతి మాత్రం చాలా విచారంగావుంది. రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘంవారు లంచగొండితనం, అధికార దౌర్జన్యం ఎక్కడ కనబడినా విచారించి పైకి తెలియపరచవలసి ప్రచురించేరు. అదనుపాటిగా పీరవుడల గ్రామకాంగ్రెసు సంఘంవారు, పోలీసు దౌర్జన్యం గురించి విచారణచేసి తెలియజేసేరు. ఈ ప్రాంతపు శాసనసభ్యులైన పాకేటు గురువుగారు విచారణచేసి వాస్తవాలను ప్రచురిస్తున్నారు. రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారు విచారణచేసి వాస్తవాలను ప్రచురిస్తున్నారు. గవర్న మెంటుకు తెలియజేసినాగాని ఇంతవరకు ఎట్టి చర్యగాని, నిష్పాక్షిక విచారణగాని జరగలేదు. ఆ పోలీసులు మరింత విచ్చలవిడిగా సంచరిస్తున్నారు.

పోలీసు రాజ్యం ఇలా నిరంకుశంగా, నిర్భయంగా, నిరాఘాటంగా జరుగుతూనే వుంది! కాంగ్రెసు గవర్న మెంటు పోలీసువారి చర్యలను చూస్తూ వూరుకొనేవుంది!! ఇకేనా లంచగొండితనాన్ని నిర్మూలించడం!

రీ రైతులమధ్య తాము సహాయము చేయుటలో యీ భేదం కల్పించడంచే రైతులకు వారియెడ అనుమానం పుట్టిస్తోంది. కనుక యీ కృత్రిమ భేదాన్ని వెంటనే తొలగించాలి. అందుకు కాంగ్రెసు, రైతు, సామ్యవాద, యువజన సంఘ సభ్యులు వెంటనే ప్రభుత్వంవారి పైఅన్యాయము పట్ల తీవ్రఅసమ్మతిని తెల్పుచూ ప్రతిగ్రామములోనూ రైతులసభలు పెట్టి ఆందిక్రింది విధముగా తీర్మానించి వెంటనే మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి రివిన్యూశాఖ కార్యదర్శిగారికి పంపాలి- అందుకు నకలునహా జిల్లారైతు సంఘాలకు, పత్రికలకు కూడా పంపాలి.

"1847 ఫసలీకి శిస్తురెమిషన్ రైత్వారీగ్రామములలో రీసెటిల్మెంటు హెచ్చింపులను పూర్తిగా తగ్గించుచూ, కృష్ణా గోదావరి డెల్టాలలోని జమీన్ దారీ భూములపై రీసెటిల్మెంటులో రు 5-0-0 నుండి రు 6-4-0 హెచ్చించిన నీటి తీరువ రు 5-12-0 కు మాత్రం తగ్గించి యింకనూ రీసెటిల్మెంటు హెచ్చింపు రు 0-12-0 తగ్గించకపోవుట అక్రమము, అధర్మమని అభిప్రాయపడుచూ 1848 ఫసలీరెమిషన్ యేర్పాటులలోనైనా, అన్యాయమును, అక్రమమునైన జమీన్ రైత్వారీ రైతుల మధ్య యీ అవసర కృత్రిమ భేదమును తీసివేయవలసినదిగా యీ సభవారు మద్రాసు కాంగ్రెసు మంత్రివర్గమువారిని కోరుచున్నారు."

పై తీర్మానములే అన్ని గ్రామ, తాలూకా, కాంగ్రెసు, రైతు, సామ్యవాద, యువజనసంఘములునూ, ఇతర ప్రభుత్వ వారికిని, జిల్లా రైతు సంఘములకునూ, పత్రికలకునూ, పంపవలసినది. జిల్లా, రాష్ట్ర, రైతు, కాంగ్రెసు, సంఘములు వెంటనే ప్రభుత్వమువారి అన్యాయమును తొలగించు నట్లు చూడవలెను.

ఉ॥ విశాఖపట్న జిల్లా రైతుమహాసభ.

ప్రదర్శనముల ఏర్పాట్లు.

ఉత్తర విశాఖపట్నం 4 వ జిల్లా రైతు మహాసభ చూచి రైతుసేవాసంఘ జూన్ నెల తే 11, 12 నెలలో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడి దాని తాలూకా ఆహ్వాన సంఘముగూడా యేర్పడినది. ఈ సభలతోపాటు వ్యవసాయక, పారిశ్రామిక ఖద్దరు వసతులు పన్నుగా యేర్పాటుచేయుటకు వీలగునట్లు ఆయా తాలూకాలనుండి వచ్చే ప్రతినిధుల సంఖ్య ముందుగానే ఆయా తాలూకా రైతుసంఘములు మా కార్యాలయమునకు తెలియజేయ ప్రార్థన. ఈ సభలు జయప్రదముగ జరుగు యేర్పాట్లను చేయుటకు వచ్చే ప్రతినిధులను సగౌరవముగ ఆహ్వానించుటకుగాను, రైతుసేవాదళ శిబిరమునూ రైతుసేవాసంఘ తెరువబడును. గాన పై సేవాదళములో చేరదలచుకున్న రైతు సేవకులు, యువకులు వారి దరఖాస్తులను మా కార్యాలయమునకు యీ నెల తే 30 తేదీలోగా అందజేసిన ప్రయాణ ఖర్చులు అంపబడును.

ప్రదర్శనములకుగాను రాదలచుకొన్న వ్యవసాయ పారిశ్రామిక ఖద్దరు వ్యాపారస్తులు ముందుగా తెలియజేసిన తగిన వసతులు యేర్పాటుచేయబడును. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు యీ దిగువ చిరునామాకు పంపప్రార్థన.

గరిమెళ్ల వెంకటరమణమూర్తి.
ఆ॥ సం॥ కార్యదర్శి.

ఉ॥ వి॥ జిల్లా రైతుసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గసభ.

మాసిలో తే 28-5-38 దీ జరిగి క్రింది తీర్మానములు గావించబడెను.

స్థానికంగా రైతులలో ప్రజామోదంగల అభ్యర్థులను జిల్లాసివిల కోర్టుగాను నిర్ణయించక వివిధ ప్రాంతములలో ప్రజాభిప్రాయం తెలుసుకొనుటకు యెట్టి విచారణలు జరుపక, యీ సభ్యకేంద్రబడిన సూచనలు యీసంఘమువారు ఖండించుచూ పరిస్థితులు వినమించకముందే, పునరాలోచించి, కాంగ్రెసు విజయమునకు ప్రజాభిప్రాయమునకు అనుకూలంగా అభ్యర్థులను నిర్ణయింపవలెనని జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారిని ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

చిట్టివలస కార్మికులు తమ హక్కులకై యజమానులతో సాగించుచున్న, పోరాటానికి యీ సంఘమువారు అభినందించుచూ వెంటనే ప్రభుత్వము యీ సమ్మె అంతరింపజేసి, తొలగించిన కార్మికులను పునరుద్ధరించి, వారుకోరిన సౌకర్యములు కలుగజేయవలెనని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

మాకున్న సంస్థానరైతులు శాంతముగా సాగిస్తూయున్న సత్యాగ్రహమునకు వారి ధైర్యసాహసములకు అభినందించుచూ, త్వరలో వారి జయమును కోరుచు తీర్మానించుచున్నారు.

4 వ జిల్లా రైతుమహాసభ చూచి రైతుసేవానుపర్ద జూన్ తే 11, 12 దులలో జరుపుటకును సభలతోపాటు వ్యవసాయ పారిశ్రామిక ఖద్దరు ప్రదర్శనములు జరుపుటకు నిశ్చయించి, సభలు జయప్రదముగా జరుగుటకై తగిన యేర్పాటులు చేయుటకుగాను ఆహ్వాన సంఘముగా నిర్ణయించడమైనది.

నకలు మందుల చూచి మోసపోకుడు
40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతిజెందినది. కేవలముబాధనివార్యమని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయుపోటులను బాపును, పార్శ్వపు నొప్పుల బారకోలును, పోట్లపోగొట్టును, కీళ్లను భేదించును, వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును, నురగను తొలగించును.

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్,
మద్రాసు, బొంబాయి, కలకత్తా.

శ్రీమాన్ పండిత చక్రవర్తి శ్యామయ్యంగారు,
నెల్లూరు మున్సిపల్ ధర్మాయుర్వేద వైద్యాలయప్రధానవైద్యులు ఇట్లు వ్రాసిరి:—

వైద్యం పెంచల నారసింహుని
పెంచలు చర్మరంజన్ (రిజిష్టర్డు)

చర్మరోగముల కిదియే మొదటి దివ్యౌషధము. వాయుమధివముపలన కనుగొంటిని. ఒక్కపూతలోనే గుణమియ్యుచున్న సొమ్మువారము.

చర్మరంజన్ డిపో (రిజిష్టర్డు)
ట్రంకురోడ్, నెల్లూరు

సర్కారు, జమీందారీ భూమిశిస్తు పోలికలు.

ఎస్టేటు ల్యాండు అక్టు రైతు పురోభివృద్ధికి భంగకరము.

అగస్త్యరాజు సుబ్బరాయుడుగారు.

భూమి పాడుబడి పోకొంటవారు రాజ్యా
ర్థశాస్త్రవేత్తలు (ధార్మికావశ్యకములు గానాది రోగము
గానాది) యిచ్చుట ఆదిగాదారణ ప్రభు
త్వమాతృమాయొక్క అస్తిత్వములను కాపాడి
దుష్టులదండించి భద్రతగా చేయుటకు అందరి
కంటె రాజాను యొక్క శక్తిమంతునిగా వో
ర్వుకుని ప్రజలిట్లు వానిమ్మయిందోం భూమి
పంచియిస్తూ కర్షకి అందరి భూములపై పరి
తము పొందువారు గనక రాజుపై భూపతిగని
చేయు. వేదయుగ కాలమందిప్పటికంటె అసంఖ్యా
కములైన పన్నులుండేవు. ఒక పాడుబడిభూమి
పన్నుమాత్రమే యుండెడిది. ఆదియందు వికరపు
మహాకూలములో 1/6 భాగము మాత్రమే యుండి
నట్లు చరిత్ర తెలుపుచున్నది. ఇప్పటింకకాలమో
జరిగేదిగాని ఈస్టుఇండియాకంపెనీ ఈదేశము
పట్టుకొన్న కార్యసంపాదనకు ప్రారంభించుటకు
మందుయుండు మధ్యకాల పాలకుల దౌర్బల్యమును
బట్టి ఈ పరిపాలనాధారము ఆధారపరుచుండి
నది మద్రాసు రాష్ట్రమున బ్రిటిషువారి ప్రాంత
ములకే కాకుండ రాజ్యములందు ప్రబలముండి
శిస్తులు కాబట్టుకొనుటకు వారలంచేంచిన మూ
డులు రైతువారిపద్ధతి, జమీందారిపద్ధతి యని
రెండువిధములు. రైతువారి పద్ధతిమనగా పరో
క్షమున స్వంతముగా ఉద్యోగులనేర్పరచి ప్రజల
నుండి శిస్తులు వసూలు చేసుకొనుట- జమీం
దారీ పద్ధతియనగా కొన్నికొన్ని గ్రామసమూహ
ములకొక నిర్ణయశిస్తును యేర్పరచి అయ్యగారను
కున్నపాయకులనుండి వసూలుచేసి చెల్లించుట
ఒకానొక వ్యక్తికి అధికారమిచ్చుట యగును
కాబట్టి మొదటి రైతువారి పద్ధతియందు గవ
ర్నమెంటు వారలంచేంచిన భూమి శిస్తుపద్ధతిని
కొంత సంక్షిప్తముగా తెలియజేయుచున్నాను.
అటుల జమీందారిపద్ధతిని గురించి వివరింతును.

రైత్వారీ భూమిశిస్తు.

ఈస్టుఇండియా కంపెనీ పరిపాలన ప్రార
ంభములో రైతువారి భూములశిస్తు గమనించిన
యడల ఒకవియయమయినే హెచ్చుమాత్ర తగ్గుదల
అన్యాయములకు అధికార్లు దయాదాక్షిణ్యము
లపై ఆధారపడుచూ యుండ్నందున 1766 సం॥
సేలంజిల్లాలో రైతువారి పద్ధతి మొదట నిర్ణ
యించి శిస్తు కాష్వితమ్ చేయ నుద్దేశించినట్లు
"బర్నల్ కిడు"గారు ప్రకటన చేయువారు
దానికే "సర్. థామస్‌మన్రో"గారు కూడా
అమోదించిరి. తదుపరి 1806 సం॥ సేలం సెటిల్
మెంటు అధికారులుగారు కాష్వితి పయిసలాది
ప్రాంతములకూడా చేసిరిగాని అనుభవ రాహిత్యం
18.8 సం॥ ప్రతిసంవత్సరం పయిసలాది Jamma-
bandi పద్ధతి రద్దుచేసి రైతు భూమి ఉండిన భూ
మునుసంబంధించినట్లుగును. గనుక కాష్వితి పయిసలాది
మంచిదని కొన్నిలు మొంబయి గవర్నమెంటు వారి
యంశ. థామస్‌దొరగారు తెలిపిరి.

1855 సం॥ ఆగస్టు 14 వేదీకల రెండు 261 సం
ఖల గవర్నమెంటు ఆర్డరులో మద్రాసు రాజ
ధానిలో పాలనాలు యావత్తు సర్వేజేసి సెటిల్
మెంటు చేయుటలాదని నిర్ణయించబడినది. ఇది
పూర్తిగాను అనుభవ రాహిత్యముచే కలిగెడిది మహా
శిస్తులు నిర్ణయించుటకు మధ్యకాల పాలకులు
అనగా ఇవ్వు సంవత్సరములు 1838 సం॥ మొక్క
లకరవు 1876-78 (ఛాతకరవు) ఈరెండు కరవు
లలో పరిపరిగా 1½, 40 లక్షల జనులు అన్నంలేక
చనిపోయిరి.) ఈ విధముగా పలులు నిర్ణయించి
కొన్ని మినహాలు చేయగా,

మద్రాసు రాజధానియందు.

సం॥	సెటిల్	అపరిమితమాలు	శిస్తు
1873—74	రు 5—12—0		రు 1—0—6
1874—75	,, 7—14—0		,, 1—1—0
అనుభవ మానాలు గానాని		శిస్తు	
రు 25—7—7		రు 6—14—10	c/28
,, 28—8—8		,, 8—6 4	

ఏర్పరచి మొదటి సెటిల్ మెంటులో చేయబడి
0/60 గా పరిగ్రహించిన ప్రకారమే నిర్ణయించి
కాని యింకను శిస్తు ఉన్నదిగానే నిర్ణయించిరి.

1880 సం॥ ప్రాంతములో కరువుకాలము లోక్షణ
లకు వచ్చినిరుపేక్షలుగా మెట్ట పరిగణ
ము. 8—8—8 గాను.

మూగాని 11—18—6 నాళ్ళాయంచుటి శిక్షితమో
మెట్ట 1—87 మూగాని 5—5—1 ప్రాపించబడినది
ఇట్టివిపాక్షదిగ్గుణము లన్నియుగాంచిన 1903
సం॥ కరవులో మెట్టు కాలమందుగా ప్రభుత్వము
వాని పర్యవేక్షణలో చదరిపోకి భూమిపలపాయము
నిరర్థంలో 11 వ భాగమాత్రముగా గ్రహించినట్లు
చెప్పబడెను. పరిశీలించుటయందు
యిదతెగకుండా భూర్తి అయిన వీరువుంటేతప్ప
తీసుకట్టుకూడదని తీర్మానము కాబడినది.

(భూమిశిస్తు విధానము (11-వ) (12-వ)
46 పేజీ) ఇట్లు రైతువారి సాధారణములయందు
భూమిశిస్తు విధానమునుగురించి సైన సమాజ్ఞ
విధమున మొదటనుంచి గ్యాజ్యాంగ రంగ నిపుణు
లచేత కాలానుగుణ్యముగ సంస్కరింపబడుచు
వచ్చినను ప్రస్తుతంవున్న శిస్తు రైతు భరించుటకు
సంతోషముగా యున్నదనిచెప్పుట కొంత సంశయాస్పదమే
గాను వ్యవసాయకుల ఆందోళన ప్రబలముగున్నది.
1345 ఫసలి ప్రకారం మద్రాసు రాజధానియందు
61,69582 మంది 1 కి 10 రూపాయల పట్టాదా
రులను 1824000 మంది 1 రూపాయకు లోబడిన
పట్టాదారులను గల చిన్నచిన్న రైతులతో సహా
పెద్దపెద్ద పట్టాదారులును ఈ ఆందోళనకు కార
కులను శిస్తుదర్శనల అంచనువారును అయివు
న్నారు. ఇక జమీందారి రైతుయొక్క భూమి
శిస్తునుగురించి చర్చించెదము-

(పశేషము)

జమీందారీ విచారణ.

సదరు విచారణకు తగువైన కృషిసల్పి రైతాం
గకర్తలవంటి యెన్నియో రాజకీయాలు వెలుకపడియుండు
అమాయకులగు జమీందారుల అంధకారమును,
చీల్చిచెండాడి ఒక్కపిలుపుతో రైతులను ప్రభా
వుకు రప్పించి, కాంగ్రెస్ ఆఫీసులో అహర్నిశ
కంబుబంను, రైతులకు సలహాదారుడై విచారణలో
యేంటి లాటుపాట్లు రానివ్వక, అయాయికి
రైతుబృందమునకు పట్టుకొమ్మయైనిల్చి కార్యము
సఫలీకృతముగాజేసిన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్
జమీందారీ రైతు పునర్విచారణ కమిటీ కార్యదర్శి
అయిన శ్రీ కొచ్చర్లవేంకటేశ్వరశర్మగారికి,
ధన్యవాదములు. కార్యరంగమునందు వారికివుండు
వుత్సాహము, రైతులకు సలహాయిచ్చుట యందు
వారికివుండుదీక్ష, అధ్యవేక్షయములు, లక్షలకొల
దిగావుండు యీజమీందారీ రైతులను అవతరించి
వుండు అంధకారమును బాలభాస్కరునివలె వెలు
గును ప్రసరింపజేసి. ధైర్యస్థైర్యములు అలవడింప
జేసిన శ్రీశర్మగారిని యీ రైతుబృందము యెన్న
టికిని మరువలేదు. యింకను, శ్రీశర్మగారు
యెస్టేటుల్యాండు చట్టములో వుండు రైతుకాపు
అరికట్టడములను, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణాపేక్షితము
ప్రాచీన హిందూజీవ భాగ్యోన్నతియును, జమీం
దారుల పుట్టుపూర్వోత్తములను పాశ్చాత్యులుగా
వివిధ ప్రాంతములనుండి వచ్చివుండు రైతుబృందం
దెల్పుట చర్చించి అవసరము నిర్మాణములను జేప
కార్యము బోసేయురజేసిన శ్రీశర్మగారికి యింకె
సు, ధైర్యస్థైర్యములు యివ్వమడింపజేసి, చిరా
యుర్దై యీజమీందారీ రైతు సోదరులకు కాపుగా
నిల్చి తోటిరైతులనుండు వాట్లాటలు కలిగింప
కృషిచేయుటయందుకై శ్రీధరుడుండుని ప్రార్థించు
చున్నాము.

మువ్వాగు బలరామిరెడ్డి,
మల్లాం.

ప్రతివస్తువునిమోదను మా క్రెడ్ మ్యాకు
V. T. N. గుర్తింపుడు.

బుణ నివారణాచట్టము.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే కలవు.

హైకోర్టు అట్యాకేటు వీరులకొండ వెంకట
వీశ్వరులుగారిచే వెనుకున సరియెంతర్జరూ- అంద
ని ఆకందిన 44 పేజీలగల పుస్తకమును వ్రాసియిచ్చుటకును.

వెల 2 ఆణాలు మాత్రమే
పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

25 పుస్తకములు కొన్నవారికి కాపీవ వంతు
కమీషనివ్వబడును.

వివరప్రతులకోసము వ్రాయుము.

1. వెంకటగిరి — వీరకృ రామకృష్ణ
2. నెల్లూరు — జమీందారీ రైతు ప్రెస్
3. నూలూరుపేట—లచిసెట్టి వీరాస్వామిశెట్టి
మేనేజరు,

జమీందారీ రైతు, నెల్లూరు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మిక్కిలి వీర్య వృద్ధిని, బలమును కలి

గించుటలో యుత్తమ మయి
నది. మేహము, నిక్కాక్క,
నిస్సత్తువ, తుక్షనష్టము, మొద
లగు వాటిని ఖండించి, ధాతు
వృద్ధిని కలిగించుటలో
అమోఘమయినది. 2 డబ్బీలు చాలును.
20 రూపాయలు డబ్బీ కు 1—4—0.
వి. పి. 0—7—0 క్యాష్‌గాను యుచితం.

పి. శ్రీ. వి. అండ్ కంపెనీ,
ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరు జిల్లా.

మహాత్ముని ప్రసాదము

"పుంసత్వ ఖర్జూరపు కాయలు"
"అమృతబిలా"

పురుషత్వమును పొందలేని యింద్రియములను
నుట్టివారు, వీర్యస్కలనము కలిగింది అనేకము
లయిన మందులకు కర్చయిన్ని మోసపోయిన
వారిలోగొంది కర్చయిన్ని పోగొట్టుకొని
స్త్రీలలోగంవింప కర్చయిన్నాను. 22 కాయలు
అమృతబిలాలకూ రు 6-0-0 పోస్టుఖర్చులకును.

రాజవైద్య H. M. కమాలుద్దీన్
కాళ్యాటకరంపోర్టు, చిత్తూరుజిల్లా.

జమీఖైతు దుస్థితికి కారణములు.

—అచంట గోపాలరావుగారు.

గవర్నమెంటు పద్ధతి చాలా వ్యత్యాసమున్నది జమీఖైతుల్యోగస్తుల బ్రతుకు దినదినగండముగా నుంటుటచే వారు శాసనాధిపతి సిటిబోల్బురాకి యుండకపోయిన వంద యిచ్చెదమని చెప్పలేరు. ప్రభుత్వ ఉద్యోగము వచ్చినది తిరగవిపో వాకి బ్రతుకు లేదు. జమీందారు దోలుగుపోతే పదకేమి, మరబ్రతుకే లేదో మనము యూహింపంజాలము ఉద్యోగస్తులే యుందరు. అందుచే జమీందారుల పాలన క్రమముగా నిండెను. వీనిలను జమీలకు వ్యత్యయము, అనగా ఖైతుకు నష్టము.

ప్రభుత్వమున్న గవర్నమెంటు పిస్తుకేటుగున్న జమీలతో కేటు యెక్కువతుపంగతి బాధ్యతలేదు. విస్సంకోచము. ఎక్కువకేటుగా పలుబంధర్యములేని యెక్కువ వర్షాధార భూములకు కూడా గోదావరి కాలువనీరు పారుభూముల కేటుకున్న యెక్కువ. ఈకేటు తీరమును బట్టి గాని పరిమితిని బట్టిగాని పంటనుబట్టిగాని చేసి నదిలాదు. ఖైతులతో ఖైతులను పోటీపెట్టి యెక్కువచేసిన కేట్లు. గ్రామములో పెంపగానికి అరములు (యిరాయములు) యిచ్చి వానిచే మొండుగా బాధాకేటుకు కవపా వ్రాయించుగొని మిగతా యూర్యంది ఖైతులకు నయాసు, భయాసు, దాక్షిణ్యమొకేకను, భేదదండోపాయములచేత పిస్తు కేట్లు యెక్కువచేసిరి. ఎవడైనా మొండివాడొకడు వ్యతిరేకముగా వడినచో అక్రమ సివిలు, క్రిమినలు కేసులెన్నియో వానిపై బహాయించి కోహోరనివింతుతాము. జమీందారున్న గడగడ వణకవలెనుగాని ఎదురు చెప్పడమా! తరతరాంజమీలో విశేష కాకీలంతకు కారణము అనుట పిస్తుకేట్లు హెచ్చుగానున్నవి" అని కోర్టు ఆఫ్ వార్డ్సువారే సన్ 1846 లీ రిపోర్టులో నిదేయ కప్పుకున్నారు.

సర్కారువారు చేయు వీటిపదుపాయములు శక్తి ధనము లేకపోవుటచే యే జమీందారుడు చేయజేదు. ఈపార్వారీపురం తాలూకాలో కొన్ని చెరువులు 50, 60 సం॥ ముండి మరమత్తేలేదు ఉద్యోగస్తులకు దీనిమిచ్చుట, చేమక్కాను చెల్లించుటయే కష్టసాధ్యమగు సమస్యలైనప్పుడు చెరువులు కాస్తులుగా మరమ్మత్తుచేయంజెట్లు! చెరువులు దిబ్బలయిపోవుటచే చెరువు గగ్నములు వ్యవసాయమునకు ఉపయోగింపమున్నారు.

సన్ 1846 లీ రిపోర్టులో మదరాసు ప్రభుత్వము పరిశీలించియు దాఖలించి అర్డరు జారీ చేసినారు. "ఉభుపాంతో 36828 యకరములు ఎక్కువగా సేద్యమైనది" ఇంత విస్తీర్ణములు తడుపుటకు క్రొత్త జలాశయములు చేయించుట తయారుచేయలేదు. ఉన్న చెరువులే చిన్నవై పోయినవి. ఆయకట్టులు కొద్దిగా పెరిగినని అందు చే నీరుదాలక పంటలు పోతున్నవి. ఇంతభూమి ఎక్కువ సేద్యమునకు వచ్చినప్పుడు క్రొత్తజలాశయములు నిర్మించుటవిధి. నీరులేని క్రొత్తసేద్యము ఎక్కువగుటల్ల పంటలకు మరింతచ్చును.

ఓరుపాం, మేరంగి, జమీలా 1 పాచెరువు 2. ప్రతాపగిరము, 3 [illegible] పాగిరము 4 గంగాపాగిరము, 5. కిష్ణాపగిరము 6. దర్ [illegible] వలస 8 కన్నపదోరలను 7. గారిపాగిరము మరియు చెరువులెద్దని వీటిపాదవు ఒక్కొ టిమైలుకు ఎక్కువగానుండును. వీడ్యమాత్రం కొన్నిగజములు. అనేక సం॥ లుండి మరమత్తు చేయంజను చెరువులు మెట్టలైపోయినవి. సారూరు జమీలో చెరువుల స్థితి యింతకన్నాహీనము మొత్తము అన్నిజమీలు జలాశయములు ఒకేరీతిగా వున్నవి కొన్నిజమీలలో మంచిచెరువులే కేవు. ఉన్నవాటిలోనా మరమత్తులేను భేద మంటే దబ్బాలేదు మరమత్తులకు రుసుములు పెంచిపెట్టుట జమీందారు పెద పెనివిదు మజ్ఞానము.

జలాశయములు మరమ్మత్తు చేయుపోవుటకు జమీందారుని అశక్తి, ధనము లేమితోడు పెరుగు పెంటు పెటిల్ మెంటు పన్నుయంత్రంగాని ఎస్టేటు ల్యాండు ఆక్టవందుగాని జలాశయములను విధిగా మంచిస్థితిలో నుంచవలయునన్న పద్ధతి చెప్పబడి యుండలేదు. పరీక్షగా పంటపోయినను కిస్తు వసూలుచేయు అధికారము జమీందారువున్నది కొన్ని జమీందారీలలో "పండిపా యెండిపా అందునిమిత్తము కిస్తులో మాఫుగా కోరవాడరు" అని యున్నది. ఎండినప్పుడు పంట పోయిపురు ప్రభుత్వమున్న గవర్నమెంటు ఖైతు పోవరుచు మిమత్తాధిపత్యమును హాయినున్నప్పుడు నిర్భాగ్యుడగు జమీందారీ కైతు ఎండిపా కిస్తు చెల్లింపుటకు పరుషాట్లు చెప్పనవిగాదు. బాధపడువానికే బోధపడును పంట పోయినప్పుడు సంపారి కూడా కొద్దో గొప్పో రిమిషను యిచ్చుటకు జమీందారైయుండి యెండిపా కిస్తు వసూలుచేయు పద్ధతి వారి అసాధారణ నిరంకుశాధికారమును తెలియజేయుచున్నది ఖైతు రక్తమును పెలగవలె పీల్చి జమీందార్లు బాధపడి తిప్పలు కొనుట యెట్లు!

ఈ 10 సంల నుండి పంటలు పండకపోవుట చేతను యే జమీలోనైనా గ్రామ కాలకన్న కొందు మూడు చేట్లు బకాయి పెరిగినది. యీ బకాయి తీర్చు మార్గమెట్లు? హాలంటే చెల్లి రుటు క్లిష్టసాధ్యమైనప్పుడు పాత బకాయి బాకీలు చెల్లించుట యెట్లు? వీటికి తోడు డిక్రీ సొమ్ము చెల్లించుటయెట్లు! ముదుపులు పెట్టుకొని వ్యవసాయముచేయుచు యేటి కేడాది సంసారము వీడుచు వైజమీందారీఋణముల తీర్చుట ఖైతుకు బహుకష్టము, అసాధ్యము.

జమీందారుని సిస్తువసూలు పద్ధతిలను నిరంకుశాధికారము వలన ఖైతుకు జమీందారునకు పరస్పర భేదములు పెరిగినవి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము ఈరాండు లెగలవారికి రాకిపామా చేయ బలదనము అనేక అద్దంకులు ప్రాప్తమగుచున్నవి ఖైతుకు మేలుచేసి తనప్రక్కకు త్రిప్పుకొందామని తలంపు జమీందారునకు లేదు. బలాత్కారములు బాగుచేసి ఖైతుహృదయమును ఆకర్షించుటకు జమీందారునకు డబ్బులేదు. పూర్వమొక్కన్న బాకీల ఖర్చులు ప్రతి జమీందారునకు యెక్కు-

వారుము. అని యుద్ధానంతరము జరిపివగాని పోయిటీలు వారికి గౌరవముండదని వారియూహ. ఇట్లొళ్ళుపు పెట్టుకొని జలాశయములు మరమ్మత్తు చేయుట యెవ్వరు చెయ్యరు జరగవేరదు. అని కలలు వార్త.

జమీలలో చెరువులు పెరుగుటంటు పెట్టుట మిట్టుకు పూర్వము పుట్టినవి. వాటికి ప్రవ మయిన మరమ్మత్తు లేకపోవుటచేతను పిస్తుకు అధికపడి చెరువుపైనుండు భూములు పెట్టుకొనుటకు యిచ్చుటచేతను ప్రతియేటా దున్న మన్నారుకు వర్షమునిమి అనుభవ భూములుండి మన్నమాలెచ్చి చెరువులలోపలి కేసి కేటుచేయుచుండెను. క్రమ దురవస్థచేతను జమీందారుని దుంగకేతను చెరువుక్రిందుండు భూమి (ఆయకట్టు) అనగా గ్రామస్థ బంజరుభూములు ఆయకట్టుగానగా పీటికి పిస్తువిధించబడెను. మరమ్మత్తులేక చెరువులు చిన్నవైపోయినవి కాని ఆయకట్టు పెరిగినది. చెరువునీరు ఆయకట్టంతటికి సరిపడునా సరిపడదాయను అంచనాచేయుయిం జనీయరు ఉద్యోగస్తులెవరు? భూమి యెక్కువ అయిందన్న యధాశక్తి క్రమమున్న పిస్తు ఎక్కువ కస్తున్నదన్న దురాశ జమీందారునకు పుట్టినవి. గుడ్డికన్న గుప్పెడెందుని యిరువురకు బోధపడలేదు.

నీటివసతులు బహుశీఘ్రముగా నున్నవని తెలుసుకొని పంటలు పండించుటను పాశ్చ్యములవలన భోపించుచున్నది ఇటాలాలా చెరువులు చూస్తే హాస్యాస్పదముగాను సామాన్యవిషయముగాను యున్నవి నీటివసతులుబో మరమ్మత్తులవలన తొందరు నష్టపోయేవారు జమీందారనే గుర్తించవలెను. రాజుకు అధిరాజువు రయిగు, ఖైతుకు అధిరాజువు భూమి, భూమికి అధిరాజువు సీరు. దేశారోగ్యమునకు ప్రజల వైశ్వర్యమునకు ముఖ్యాధారము నీరుగాన అట్టి నీటి యవదల శ్రద్ధవహించకుండుట కడు శోచనీయము.

జమీకా జలాశయములు మంచి స్థితియుండుంచవలెనన్న 10 సం॥ వరకు రూపాయలో ఇల్లంవంతునను తెరుపరి ప్రతియేటా రూపాయికి ఎనిమిదవ కంటును మరమ్మతు విషయమయి ఖర్చుపెట్టినచో దేశము సుభిక్షముగా నుండును.

జమీకా ఖైతుల స్థితి కాసుపదరలెవన్నచో ప్రస్తుతి హెచ్చుకిస్తు చేట్లు తగ్గించవలెను. పరీ సెటిల్ మెంటు అయేవరకు రూపాయిలో 6 అణాలవంతున రిమిషను యివ్వవలెను. దీనివల్ల బకాయి లేక కిస్తు వసూలగును.

సిటి వసతులు అనేక సం॥లుండి మరమ్మత్తులేని కారణముచేతను, ప్రభుత్వము గవర్నమెంటువారు సీటి సదుపాయములు చేస్తారుయున్నమ జమీదారు ఉపేక్ష చేయుటచేతను, ధరలు మాంద్యము

"అంతర్యామి పేరినే భగవంతుడు"

4 వ పేజీ కొరవ.

ఒక ఉన్నత వార్తాపత్రికలో ఈ అభిప్రాయాలు వార్తారూపంలో పొక్కినప్పటికీ దీనిని ఖండించి

భూస్వామి హోదా వున్నవిధిలించి ఈ పోటీమండి పెంచడానికి కొర్పొరేషన్ విధాన నిర్ణయాన్ని వివరించమన్న దాని ప్రతినిధులంగానము అభిప్రాయం ఇచ్చారని అభ్యంతరాలు భూస్వామి హోదాకు తెలుసు విలువైన ఖనిజాలు దొర్లుతుంటాయని మచాత్తరమిందని ఆగొప్పతనం గనిపెట్టి పత్రికలద్వారా కూడా చెప్పుకోవాము.

పాశ్చాత్యుల స్వభావసిద్ధమైన ఖనిజాలను ప్రకృతి వాతావరణము అనుకూలమైన ఖనిజాలను అవసరమని భూస్వామి హోదా వర్గాన్ని మెచ్చుకుంటారు. ముఖ్యమని తలపోస్తారు

అంతేకాదు. వీరు నిజ అభిప్రాయాన్ని అలంకరణ చేసుకొని ప్రమాణం చేసుకుంటారు.

కాని ఒక్కమాట.

మాను దొర్జన్యం ఎక్కడమానిన చాందవము దురుంది. గాలిలో ఎగురుతోంది దివిసీమ మాట్లాడుకుంటున్నాము సైనిక్ వృద్ధి- ఆయుధాలు పెరగడం- మారణహోమం- మానవుల్లో- విషజ్వాలలాడి- రక్తపుమరుగు నీవు ఒక్కటిక్రైనా తెలుసుకుంటావు ఆయుధాలులేని ఖనిజాలను ఆయుధపరికరంగల ఖనిజాలను కంటి ఎన్నో రెట్లు శక్తివిధాల గొప్పవని మంచిదని తెలుసుకుంటావు.

మాలో ఖనిజాలను ఒప్పుకోడం అంటే ఆబొక యిన్ స్టింక్టులాంటిది ఖనిజాలను తిన్న తరువాతనే అలవడింది. దాని ఆత్యుత్కృష్టములం దడీణాఫ్రికాలో తెలుసుకోవచ్చు.

అప్పటినుంది విశ్వ ఖనిజాలను పట్టరి అవరించిన భూక్తిగా శాశ్వతాన్ని. ఖనిజాలను తీసుకుంటానికి ఎంతో తర్పీదు ట్రైనింగు కావాలి. ఆ ట్రైనింగు అవడం ఖనిజాలను ట్రైనింగు కంటే చాలకష్టతరము.

అగ్నిలాంటిది అన్నమాట ఆ ట్రైనింగుకు మొదట చావని ధైర్యభక్తి వుండాలి. సహనము యిన ప్రేమనువుండాలి. దేవుడిమీద భక్తివున్నవాడు పాపకార్యాలు- దుశ్చర్యలచేయడం చేయడు దేవుడి పేరిట.

కత్తిమీద ఆధారపడదు కాని దేవుడిమీద పూర్ణవిశ్వాసం వుంటుంది. దేవుడిమీద భక్తివున్నవాడికి అధైర్యం దగ్గరకురాదు. అసలు చావుండదు. నిర్భీతి ఎంతో భయపడడు ఒక దేవునికి తప్ప.

నెల్లూరుజిల్లా ఒడ్డె మహాసభ.

19 తేది శాస్త్ర అమలాపురంలో పట్టెపు కొండయ్యగారధ్యక్షతను జరిగింది. ప్రతినిధులు, ప్రేక్షకులు అయిదారువందల మందికి పైగా వచ్చిరి.

అమలాపురం నుండి అంకయ్యగారు భోజన సౌకర్యాలు చేసిరి.

పూలూరు వెంకట్రెడ్డి గారవ్యక్తగారు ధర్మార్థముగా మజ్జిక సప్లయిచేసిరి.

—ఒక ప్రతినిధి.

యినమ పిస్తులు జాఫారీయంటు చేసిని, అవసరమగు పనులస్వల్ప మొత్తములకుకూడా చాలాకాలము తెచ్చి వృధాగా ఖర్చులు తగిలించుటచేతను ఎమీ కైతు ఏమి లీకుపాడును చూచ్చాడు గాన పైన పేర్కొనిన ప్రకారం కైతుకు సదుపాయములు కలిగి జమీందారునకు యెక్కువలాభము.

వచ్చుచున్నది. తేదీ నిరీక్షింపుడు

కుబేరా ఫిలిమ్స్‌వారి తెలుగు పౌరాణిక చిత్రరాజం.

★ భక్త మార్కండేయ ★

తారాగణం.

గగ్గయ్య—
రాయప్రోలు—
జ.య. స్వామి—
జి రాధాక్రిష్ణయ్య
రామకృష్ణశాస్త్రి
ఘంటశాల
శ్రీరంజని
శాంతకుమారి
శకుంతల

●

డైరక్టర
చిత్రపు నారాయణమూర్తి బి. ఎ

ప్రొడక్షన్ డైరక్టరు:
ఏ. గోపాల్‌రావు
కె. గున్నయ్య

ఆర్టు డైరక్టరు:
టి. వి. యస్. శర్మ
విశ్వనాథ కవిరాజు

*

మే ఆఖరులో విడుదల.

Apply For Booking:

Kubera Films Ltd.,

Landons Gardens,
84 Punamalli High Road, MADRAS.

Printer Publisher and Editor:— N. V. Rama Naidu Zamin Ryot Press 168 Dandavari St. Nellore.